

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

(10/136) NO.LU ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN KEŞFİ, EĞİTİMLERİYLE İLGİLİ SORUNLARIN TESPİTİ VE ÜLKEMİZİN GELİŞİMİNE KATKI SAĞLAYACAK ETKİN İSTİHDAMLARININ SAĞLANMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

26 Nisan 2012 Perşembe

(10/136) NO.LU ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN KEŞFİ, EĞİTİMLERİYLE İLGİLİ SORUNLARIN TESPİTİ VE ÜLKEMİZİN GELİŞİMİNE KATKI SAĞLAYACAK ETKİN İSTİHDAMLARININ SAĞLANMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

26 Nisan 2012 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

Üstün yetenekli ve engelli çocuklar hakkında

1:33

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:33

Hüsamettin ZENDERLİ OĞLU	(Bitlis)	1:2, 16
Mustafa ATAŞ	(İstanbul)	3
Prof. Dr. Ümit DAVASLIGİL (Maltepe Ü. Öğretim Üyesi)		3:8, 9, 10, 11:12, 12:14, 14:16, 22, 23, 24, 26:27, 28, 30, 32
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	7, 12, 20
Yrd. Doç. Dr. Serap EMİR (İstanbul Ü. Öğretim Görevlisi)		8:9, 13, 17:22, 23, 24, 24:26, 27
Tülay SELAMOĞLU	(Ankara)	9:10
Mehmet Emrehan HALICI	(Ankara)	10:11, 16, 30
Özlem MISIRLI TAŞDEMİR (MEB Uzmanı)		14
Alper YATMAZ (Kalkınma Bankası Planlama Uzmanı)		14:15
Yrd. Doç. Dr. Mücahit COŞKUN (YÖK Temsilcisi)		21, 23, 27
Ahmet Duran BULUT	(Balıkesir)	24
Atakan SELAMOĞLU		27:29

Açılma Saati: 11.50

Kapanma Saati: 14.38

26 Nisan 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 11.50

BAŞKAN: Halide İNCEKARA (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Yüksel ÖZDEN (Muğla)

SÖZCÜ: Çiğdem M ünewver ÖKTEN (Mersin)

KÂTİP: Temel COŞKUN (Yalova)

-----0-----

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır, toplantıyı açıyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, dün bir grup arkadaşımızla birlikte Sincan Çocuk Cezaevine gittik. Gitme maksadımız, oradaki çocuklarımızın o rahatlığı, o eğitimi kazanabilmesi için de mücadelelerimiz olmuştü ve tabii ki gördüklerimiz bizim, Allah kimseyi hiçbir şekilde içeri düşürmesin elbette. Zaten çocuklarımıza suçlu demiyoruz, suça itildiklerini söylüyoruz. Dün gördüklerimiz, belki gittiğimiz arkadaşlardan birkaç kişi tahlil etmek ister. Tahlili de şöyle yaparsak, çocukları eğitimde yakalamadığımız zaman, okulunda yakalamadığımız zaman, ailesinde yakalamadığımız zaman maalesef çocukların kaderi bir gün oralarla buluşuyor. Oralara düştükten sonra çocuklarımız topla buluşuyor, boyayla buluşuyor, tuvalle buluşuyor, meslek kurslarıyla buluşuyor ama biz o fotoğrafları nerede görmek istiyoruz? Dışarıda, özgür ve ailelerin yanındayken bulunsun istiyoruz. Onun için bizi fen lisesinde gördüklerimiz çok üzmüştü. Birkaç metre kare yerde dört tane genç beynin kalması yerine dün o cezaevinde tek kişilik odalarda kalan çocuklarımız elbette bizi sevindirdi.

Söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Herkese selam ve saygılarımı sunuyorum.

Aslında dün ziyaret ettiğimiz cezaevinin okul olmadığını hepimiz gördünüz. Orada birçok ailenin de çocuklarımızı zaman zaman oraya gönderip belki eğitime düşünceleri, oranın koşullarını bilmediklerinden kaynaklı olduğunu düşünüyorum.

İnsanları sınırlandırma, onları kendi özgürlüklerinden uzaklaştırma hiçbir zaman bir eğitim anlamına gelmiyor. Eğitim öğretimi birlikte yürütürseniz, oradaki tabii ki boyayla onların böyle tanışmaları, ilgi kurmaları, daha doğrusu, o resim, duyduklarını, düşündüklerini resmetme özgürlüğü yoktu fırçalarda. Yani bir eğitimci gözüyle baktığımızda, orada zoraki bir işlem gördük yani psikolojik bir baskı da vardı çünkü geçmişte cezaevi yaşamışlığımızdan dolayı onu hissedebiliyor insan, o duvarlardaki boyanın değişmesi, çok orada düşüncelerin değiştiği anlamına gelmiyor. Bunu açıkça söylemekte yarar var. Özellikle müdürün çok böyle her şeyi gül gülüstanlıkmiş gibi böyle anlatımı çok inandırıcı değildi. Bunu bilmenizi isterim çünkü gözüken köye kılavuz istemiyordu. Çocukların duruşunda, hareketliğinde, oradaki ortamı incelediğimizde çok daha vahim şeylerin yattığını da biliyoruz yani görülyordu daha doğrusu orada. Ancak şunu söyleyelim: Tabii ki bundan iki yıl, üç yıl önceki cezaevlerinin koşullarının olmadığı da doğru yani bunu da takdir etmek gerekir. Bu değişim orada, işte cezaevi müdürünün, Almanya'nın, bilmem Avrupa'nın, buranın çok uygun... Hiçbir zaman cezaevinin çok iyi olduğu söylenebilir mi? Bilinmez yani. Her mantıklı insanın bunu böyle düşünmesi gerekir ancak eğitim, üstün zekâlı bir çocuğun onun aile yapısı, onun içinde bulunduğu ortam, aile, okul, çevre ilişkisini değerlendirdiğimizde orada zekâlı çocuğun, üstün zekâlı veyahut da orada farklı insanların olabileceğini insan fazla düşünemiyor çünkü ortama baktığınızda, o çocukların duruşuna baktığınızda bir iki çocukla, Pozanti'dan gelen çocuklarla konuşma fırsatını bulabildik, isimlerini dahi aldım. 7 öğrenci, o taş atan çocuklar da öbür tarafta. Zaten siz dediniz ya, kimseyi sorgulamayın, söylemeyin. Biz o temelde sormadık onlara. Kaç kişi geldiniz falan sordum, sanırsam 94 kişinin orada olduğunu, 34 kişinin tahliye olduğunu, 7 kişinin kaldığını, öbür çocukların çoğu tiner yani başka alışkanlıkları var diye mi o çocukların... Dikkat ederseniz yüzlerinde gözlerinde bir iyileşme vardı orada, bir iyileşme de görmemek mümkün değildi çünkü o iyileşme zamanı değerlendirme önemlidir yani o zamanı zorla değil, baskıyla değil. Gerçekten oradaki eğitimcilere baktım, kendisi işte Hacettepe Üniversitesinden mezun olduğunu söylüyordu ama pedagojiyle veyahut da eğitimle, psikolojiyle bir ilişkisini fazla görmedim. Çünkü eğitim çok önemli, öğretmenin yaklaşım biçimi önemli. O çocuğun işlediği bir işlem

vardı orada, Gamze yazıyordu. Dikkat ettiniz mi, bir şeyin üzerine, kalp üzerine Gamze yazmıştı. Bu şu demek: Yararlanma duygusu geliştirmeye çalışıyor. Orada bir baskıyı insan hissedebiliyor yani öncelendiğinde bir baskı hissedebiliyor.

Şunu söylemek gerekir: Bu gezimizi çok önemsiyorum, önemli de oldu yani önemi şu: En azından insanlar kayıtsız davranmamalı, yönetici dahi olsa, idareci de olsa birinin onu denetleyebileceğini ve demokratik ilkelerin en güzel olduğunu onlara hissettirmek bence en güzeldiydi. Bu yapıldı.

Ben Komisyon Başkanımıza da teşekkür ediyorum, arkadaşlarımıza da, böyle bir yere böyle bir gezinin düzenlenmesine ayrıca teşekkür ediyorum.

Hürmetler.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Şunları söylemek isterim: Hem Vakıf Başkanımız arkadaşlarımızla paylaştı. Ankara Fen Lisesinde hızlı bir hareketlenme başlamış. Ertesi sabah yöneticiler yerinde gitmişler görmüşler. Beni akşam onlarca veli aradı, bütün komisyona şükranlarını bildiriyorlar “Çocuklarımızın akşam eve geldiğinde bakışları değişti.” diyorlar. Bir hafta önce karamsar ve öfleyen püfleyen çocuklarımız yarınla ilgili daha umutlu hâle geldiler. Bu, herkes için söylüyorum, hem çocukların siyasete güveni açısından hem duyarlılıkları çünkü en kötü şey, herhâlde çocuğun dünyasında beni hiç fark etmiyorlar ve benimle hiç ilgilenmiyorlardır. Hoş, onların çoğunluğu genç, artık çocuk değil ama gerçekten herkese ben teşekkür ediyorum bunu hissettirdiğiniz için. İnşallah önümüzdeki günlerde İstanbul başta olmak üzere diğer şehirlere de gidip hem fen liseleri hem bilim sanat merkezlerini hep birlikte izleyeceğiz.

Ümit Davaslıgil Hocam, hoş geldiniz ,sefa geldiniz.

Bugün sizi dinlemekten büyük bir keyif alacağız. Konu, alanı itibarıyla çok kaynağa ulaşamayacağımız bir konu maalesef sınırlı kaldı. Daha önceki çalıştığımız konularda daha materyalimiz zengindi, insan kaynağı daha zengindi. Burada biraz döndük kaldık. Konular da kendi içinde döndü.

Şunu biliyor ki Komisyon, Hocam, üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar eğitimin içinde ve toplumun içinde ihmal edilmiş bir kesim. Belki onları anlayamadık, belki daha sonraki sıralara geldi, daha önce karnımızı doyurmak, sırtımızı giydirmek gibi başka meseleler öncelendiği için. Süreç bunu gerektirdi. Bilmiyoruz çünkü bir dönemin, bir sürenin, birkaç yılın, on yılın, yirmi yılın falan değil yani memleketin ciddi bir meselesi olduğunu düşünüyoruz.

YÖK’ün bu konudaki duyarsızlığını biliyoruz. Nereden biliyoruz? Çünkü 2 milyon gibi rakamdan bahsettiğimiz bir ülkede eğitimcisini, yardımcıasını... Dün mesela şöyle dediler cezaevinde bize: “Bu cezaevinde hiç kimse eğitilmeden göreve başlamaz.” Fen lisesinde de hiç kimse eğitilmeden göreve başlamaması lazım, bilim sanat merkezinde de. Çok lüks bir şey istemiyoruz, normal davranış biçimlerini yaygınlaştırmalarını istiyoruz kamu yöneticilerinden. Daha sonra geliyoruz, Bakanlığın içine geldiğimiz zaman... Yani bildiklerimizi söyleyelim de siz bize yeni şeyler söyleyin inşallah. Onun için tekrarlıyorum.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL - İnşallah.

BAŞKAN – Bakanlığın içine geldiğimizde, genel müdürlükten itibaren, bu çocukları dezavantajlı görmemişler, hatta çok şanslı görmüşler, hem kendilerine bir lütuf hem aileye bir lütuf görüp, hatta biraz da böyle ötelemek gibi, öyle, o tavrı yani hoş olmasa da böyle bir tavır hissediyoruz. Ama onlar gerçekten ilgiye muhtaç. Eğitim aç bir kere çocuklar. İstedikleri eğitimi vermek bizim boynumuzun borcu. Eğer veremiyorsak suç işliyoruz demektir, ciddi bir suç işliyoruz demektir. Yani bir tabakla doyan birisine üçte 1’ini yedirerek aç bırakıyoruz demektir. Bunları da öğrendik Hocam.

Bir tek sınav türüyle sınav yaptığımızı, onun da...

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Maalesef, YGS 6’da...

BAŞKAN – Bir de dernekte şey, yetenek tespit aşamasında... Geçen gün Hocam anlattı, Ferhunde Hocam konuğumuzdu. O da dünyanın seviyesinin çok gerisinde bir seviyede belirlediğimizi... Ama şu anda sanıyorum dördüncü seviyeyi almışlar sorularda. Oralarda da bazı örnekler verdi bize, gülmekten öldük. Mesela, İngilizce çeviri olduğu için sorular, “House” karşılığı “ev.” İngilizce soruda “Bu kelimeden en az üç harfli kaç kelime çıkarabilirsiniz?”i, Türkçeye çevrilmiş “ev”, bu kelimeden kaç tane üç harfli... Tabii, deha aradıkları için onlar yani öbürünün içinde herkes üçü bulur, bizimkiler ikinin içinde üçü bulur mu diye merak etmişler. Maalesef oraları da biliyoruz. Daha sonra, dünya modellerini çok merak ediyoruz Hocam. Her ülkenin farklı farklı modelleri olabilir ama bizim coğrafi, kültürel şartlarımızı dikkate aldığımızda çocuklarımızın, genç nüfusumuzun yüzde 50’ye yaklaştığını düşündüğümüzde, yaş aralıklarını da dikkate aldığımızı düşündüğümüzde büyük coğrafyada birbirinin hukukunu çiğnemeyecek bir silsile nasıl takip ederek,

1) Çocukları tespit ederiz?

2) Eğitimi ne yaparız?

YÖK'le ilişkilerimizi bu süreçten sonra biz Komisyon olarak nasıl sürdürüldüm?

Söz sizin Hocam, buyurun.

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Çok teşekkür ederim. Aslında bugün benim çok mutlu bir günüm.

MUSTAFA ATAŞ (İstanbul) – Yalnız söz istemiştiniz.

BAŞKAN – Özür dilerim.

Hocam, çok özür dilerim. Sayın Vekilim söz istemiş, ben göremedim.

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Estağfurullah.

MUSTAFA ATAŞ (İstanbul) – Hocam çok özür diliyorum.

Ben bu cezaevi ziyaretiyle ilgili kısa bir değerlendirme, daha doğrusu Hüsamettin Bey'in konuşmasının üzerine söz alma ihtiyacı hisli oldu. Tutanaklara geçmesi açısından söz istiyorum. Olay şudur: Dün gittiğimiz yer, ziyaret ettiğimiz yer bir cezaevi. Yani her şeyi, çok normal şartları beklemek haksızlık olur çünkü ceza ve ıslah evi. Buraya gelen çocuklarla ilgili ortama baktığımız zaman, ben şu ana kadar dünya ülkelerinde, Avrupa ülkelerinde, beş altı ülkede cezaevleri ziyareti yaptım. Türkiye'de on altı civarında cezaevi ziyareti yaptım, illerde, farklı yerlerde, geçen dönemlerde, bu mukayeselere bakarak Sincan Çocuk Ceza ve ıslah Evinin çok güzel şartlarda dizayn edildiğini söylemek haksızlık olmaz, doğru bir ifade olur. Bunu belirtmek istiyorum, bir.

İkincisi, oradaki çocuk ve gençlerimizin meslek sahibi olmalarıyla ilgili tekstil, bakır ve folyo atölyesi, seramik, çini atölyesi, resim atölyesi, demircilik atölyesi, elektrikçilik atölyesi gibi atölyeleri hep birlikte gördük. Buradan çıkan çocukların, gençlerin bir meslek sahibi olarak çıkmaları tabii ki bizi sevindirir ama oradaki şartları normal bir okuldaki şartlar gibi bakıp değerlendirmek doğru olmaz diye düşünüyorum çünkü ıslah evi. Yani bir ıslah yönü olacak, bir caydırıcılık yönü olacak, bu yönüyle bakmamız lazım.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, aslında konumuz... Yani ben hata yaptığımızı düşünmek istemiyorum oraya gitmekle çünkü Komisyonun konusu oranın tahlili değil. Ayırdığımız kaynakları çocuğun suça itildiği süreçten sonra planlamamızla, ondan önceki planlamayı göstermek için. Onun için, ben bundan sonraki konuşmalarda cezaevi tahlili yapmak ve yaptırmak istemiyorum.

MUSTAFA ATAŞ (İstanbul) – Onu söyleyeceğim ama bir mukayese yaparken biz cezaevine niye gittik? Okullardaki şartlarımızla Sincan Cezaevindeki şartlar nedir, bunu görüp bunun fotoğrafını çekmek için gittik.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Vekilim de kendi düşüncelerini söyledi. Bence bu cezaevi konusunu kapatalım artık.

MUSTAFA ATAŞ (İstanbul) – Ben de kendi düşüncelerimi söylüyorum Sayın Başkanım. Yani haksız bir eleştiriye tahammül edemiyorum. Eleştirelim ama haklı eleştirelim, haksız eleştirileri yapmayalım diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Buyurun Hocam.

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Bugün aslında benim de çok mutlu bir günüm.

BAŞKAN – Hayırdır?

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Böyle seçkin bir topluma ilk defa bu konuyu dinlemek isteyenler olarak kabul ediyorum ki öylesiniz böyle bir çalışmaya başladığınız göre. Bugünleri çok bekledik. Ben 1980'li yıllardan beri bu konuyla ilgiliyim. Ancak 1990'lı yıllardan sonra da uygulamasıyla da ilgilenmeye başladım. Ama en son meyvelerini de İstanbul Üniversitesinde ilk defa Türkiye'de Üstün Zekâlılar Ana Bilim Dalını kurarak oluşturduk.

Tabii, ilk başlangıç olduğu için, işte, öğrencilerimizin seçilmesinde, yapacağımız uygulamalarda hep engellerle karşılaştık ama yılmadık, bugünleri de inşallah göreceğiz dedik. İnşallah, hakikaten bu çalışmalar meyvesini verir.

Ben kendi geliştirdiğim bir modeli dışarıdaki modellerle bağlantılı olarak vermek istiyorum. Tabii, her modelin çok sağlıklı işlemesi için gereklerinin yerine getirilmesi lazım. Bizim bu modelimiz maalesef bazı kanuni engeller, yönetmeliklerin çıkmaması, öğretmenlerin, bizim mezunlarımızın atanamaması direkt olarak proje okulumuza, hep bunlar sorun yarattı. Seçilerek öğretmen alınamadı, tesadüfen oraya gelmiş birtakım öğretmenler var. Tabii, onlarla da mesafe katetmek biraz zor oluyor.

Ortak özelliklerimiz bizi insan olma noktasında birleştiriyor, farklılıklarımız ise bizlerin birer birey olmamızı sağlıyor ve farklılıklarımıza göre farklılaştırılmış bir programı zaruri kılıyor. Farklı özellikler gösteren üstün yetenekli bireyler, dünyayı âdeta bir mikroskopla gözlemliyorlar. Bunun yanı sıra, olağanüstü miktarda bilgiye, sıra dışı güçlü bir belleğe, bilgi işlem ve olağanüstü kapasiteye, ileri düzeyde kavramaya, hızlı düşünme süreçlerine sahip olmaları sonucunda da onları ortalama zekâ düzeyine sahip normal

yaşlılarının öğrenme hız ve düzeyini temel alarak eğitmek bir yerde haksızlık oluyor ve yapmadığımız durumda da bir insanlık hakkını onlara vermemiş oluyoruz.

Farklı özellikler gösteren yüksek yetenek düzeylerine sahip öğrencilere de eşit eğitim olanaklarının sunulması gerekiyor ancak eşit eğitim olanaklarının sunulması aynı eğitim fırsatlarının sunulması anlamına da gelmiyor. Çağdaş eğitimin genel prensibi de bireysel öğrenme özelliklerini dikkate almak. Bu nedenle, yüksek zekâ düzeyine sahip öğrencilere de eşit eğitim fırsatları sunulması için eğitim programının farklılaştırılması bir zaruret olarak karşımıza çıkıyor. “Farklılaştırılmış eğitim” dediğimiz yani bu çocuklara göre ayarlanmış eğitimin ya da öğretimin amacı, öğrencinin gelişimini ve bireysel başarısını en üst düzeye çıkarmaktır. Geleneksel öğretimin amacı ise, tüm öğrencileri aynı düzeye çıkarmak. Ama bu öğrencilerimizin farklı düzeylerde olduğunu, herkesin farklı noktalara yükselebileceğini biliyoruz. Geleneksel eğitim bu nedenle bu çocuklara maalesef yeterli olmuyor.

Geleneksel okulda eğitim programının içeriği, verilme hızı ve yöntemi önceden, ortalama düzeydeki öğrenciye göre çok daha önceden belirlenmiş oluyor. Böyle bir geleneksel okulda gerektiğinde zaman ve destek açısından gerekli ayarlamalar yapılmazsa her iki uçtaki öğrencinin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması mümkün olamıyor.

Farklılaştırılmış eğitim programının uygulandığı sınıfta ise, -bu çok önemli- öğrencinin bulunduğu düzeyde işe başlanıyor, bildiği şeyler tekrarlanmıyor, bildikleri varsa bunlar birtakım stratejilerle programdan ayıklanıyor ve öğrencinin öğrenme hızı ve düzeyi temel alınarak öğretim sürdürülüyor. Bu tür önlemlerin alınmaması durumunda ise yüksek zekâ düzeyine sahip öğrencilerin öğrenmeye karşı da ilgileri maalesef yok olabiliyor. Ki yaptığım bazı araştırmalarda 2'nci sınıfta çocuklara ulaşmıştım, sonra 5'inci sınıfta tekrar gittiğimde aynı okullara, çocuklara tekrar ulaştığımda maalesef bir kısmının üstün olarak öğretmenleri tarafından tanınmadığını gördüm çünkü o eğitim içinde bir kısmı yok olup gitmişti. Onun için bu çok önemli. Her çocuk, Allah vermiş, böyle bir eğitim ortamında da, her ortamda da kendini gösterebilir demek onlara büyük haksızlık oluyor. Farklılaştırmada temel alınan üç öğrenci niteliği oluyor. Bunlar, hazır bulunmuşluk düzeyi, ilgi alanı, öğrenme profili. İşte, hazır bulunmuşluk düzeyine göre öğrencinin, farklılaştırma yapmak için farklı güçte görevler onlara veriliyor. Aynı zamanda farklılaştırmayı öğrenci ilgisine göre de gerçekleştirmek mümkün. Örneğin, ilgi alanı müzik olan bir çocuk eğer tarih sevmiyorsa, hangi çağı o dönemde okuyorlarsa, mesela o dönemde yaşayan birtakım kompozitörler devreye girebilir, onları incelerken bağlantılı olarak tarihsel olayları inceleyebiliriz.

Öğrencinin öğrenme stili temel alarak da farklılaştırma yapılabilir. Bu, her çocuk için de gerekli; işitsel, görsel ve kinestetik kanallar aracılığıyla bilgi sunma veya öğrencilere tek başlarına veya arkadaşlarıyla çalışmaya teşvik etme ve benzeri gibi. Bunlar tabii ki çok daha çeşitlendirilebilir. Eğitim programının üç temel ögesi var: İçerik yani bilgiler, malzemeler; süreç; kullandığımız yöntem ve ürün.

Etkin bir öğretimi gerçekleştirmek için eğitim programının üç ögesini yani içeriği, kullandığımız yöntemi ve ürünü, öğrencilerin hazır bulunmuşluk, ilgi ve öğrenme stili gibi öğrenciyi niteliklerine göre farklılaştırmamız gerekiyor.

Şimdi, bunlar yapılması gereken temelde şeyler. Eğer böyle bir farklılaştırma gerçekleştirilmezse öğretim üstün öğrencinin hız ve düzeyine uygun olmuyor. Bu durumdan da tabii ki öğrenci memnun kalmıyor. Bu durumda öğrencinin sınıfta sürekli sıkılması söz konusu olabiliyor çünkü bildiği birtakım şeyleri tekrar tekrar görmek durumunda oluyor yahut çok daha çabuk öğrendiği şeyleri diğer arkadaşları öğrenemediği için tekrarları izlemek zorunda kalıyor. Sonuç olarak, üstün öğrencilerin bazıları uyum gösteriyormuş gibi bir durumda bir tablo çizebiliyorlar. Başlangıçta çaba göstermeden başarı elde edebiliyorlar, küçük sınıflarda özellikle ama ne yazık ki bu durumda çalışma alışkanlığını kazanamamış oluyorlar. Bu, o bakımdan çok çok önemli. Belki tepki göstermiyor ama çalışmadan başarıyı elde etme alışkanlığını kazanıyor. İlk yıllarda başarısı yüksek oluyor ama sınıflar yükseldikçe bu yeterli olmuyor, çalışması da gerekiyor ve potansiyelini bu durumda tam olarak gerçekleştiriyor.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Hocam, bu normal öğrenciler için mi yoksa üstün zekâlı çocuklar için mi?

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIĞİL – Aslında burada söylediğimiz şeyleri her öğrenci yani her öğrencinin öğrenme hızına göre ayarlamamız lazım. Üstünse daha hızlı gitmemiz lazım, yavaş öğreniyorsa daha yavaşlamamız lazım yahut düzeyi yüksekse daha soyut birtakım deneyimler elde etmesi lazım. Bütün bunlar tabii her çocuk için geçerli olan ama işte, düzeyine göre, ilgi alanına göre, nasıl daha kolay öğrendiğine göre bu ayarlamaların bir kere yapılması lazım. Bu, temelde olması gereken bir şey.

Öğrenme durumundan memnun görünüyor gibi olsa da çalışma alışkanlığını kazanmıyor dedik. Aynı zamanda da motive olmuyor çünkü öğretimin biraz çocuğu motive etmesi, bunun için de biraz daha üst düzeyde olması gerekiyor. Çocuk zorlanmadığı için zaman içinde öğrenme isteği azalıyor ve sınıflar yükseldikçe başarısızlık da birlikte görülebilir.

BAŞKAN – Hocam, şimdi bunların bizlere pozitif önermeleri olacak mı? Yani dedik ya şimdi, her sınıfa göre farklılaşma olmadığı için zor öğreniyor, sınıf yükseldikçe...

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – İşte bunları yapmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Ama nasıl?

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Eğer yapmazsak bu durumda oluyorlar.

BAŞKAN – Tamam da Hocam, zaten problem şu ya: Kim nasıl yapacağını bilmiyor. Her çocuk bir öğrenme noktası, her çocuk ayrı bir dünya. Şimdi, kamu yöneticisi baktığı zaman böyle bakmıyor. Kaç kişiyle yaparım, nerede yaparım, ne kadar süreyle yaparım?

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Modele geçince belki biraz daha anlayacaksınız. Tabii, bunu bilen kişilerin yapması lazım. İşte onun için böyle bir ana bilim dalını kurduk, bunları okutuyoruz. Stratejileri öğretince bunların yapılması zor olmuyor ama bilinmesi gerekiyor tabii ki. Eğitimi insan az ve maalesef, biraz sonra söyleyeceğim, eleştirel düşünme becerileri gelişmiş, yaratıcılığı gelişmiş...

BAŞKAN – Hocam, bunların hepsini biliyoruz biz, kayıtlara geçirdik. Ne olur bize neyi, nasıl, kaç kişiyle, hızlandırılmış bir şeyde çünkü nesil her gün kayıyor ve gidiyor. O dediğimiz, kaçırdığımız çocuklardan olmasın bunlar da. Kimle, kaç? Mesela şöyle: Hemen eğitimciye ihtiyacımız varsa YÖK'e hangi programı önereceğiz? Kaç kişilik kontenjan açması? Yani ne yapacağız? Bilim adamını mı ithal edilecek, yoksa uluslararası bir çalıştay mı yapılacak? Biz somut somut hemen bir şey söyleyelim, kayıtlara geçsin. Bunu bırakacaksınız bize değil mi Hocam?

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Evet.

BAŞKAN – Tamam.

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – İşte, bu dediklerimiz yapılmazsa birtakım sorunlar ortaya çıkıyor ve öğrenme istekleri azalıyor. İşte bunları önleyebilmek için de birtakım modellerin gelişmesi gerekiyor. Burada birtakım modellerden bahsedecektim. Onları tabii fazla da kuramsal yapmamaya çalıştım. Niçin neyi kullanmamamız gerekir, neyi tercih etmemiz gerekir, onu söyleyeceğim.

Bazıları da tepki gösterip yine dersleri kaynatan durumda olabiliyorlar.

Şimdi, yüksek zekâ düzeyine sahip öğrencilerin eğitiminde müdahale şekilleri neler olabilir? Bu uygulamalar arasında, örgün eğitim dışında... Amerika'da başlangıçta çok yaygın olarak kullanılan ama onun da birtakım dezavantajları olduğu için çok fazla şu anda bilim adamları rağbet etmiyor ama hiçbir şey yapılmayacaksa bunun muhakkak yapılması lazım. Bu nasıl bir önlem şekli? Bizim bilim sanat merkezleri gibi haftanın bir yarım günü öğrenciler okuldan alınıyor belirli bir merkeze. Eğer okulda yeterli sayıda üstün varsa o okulun içinde bir kaynak odası oluşturuyor. Bu durumda da orada bu öğrencilere birtakım ihtiyaçları olan dersler veriliyor, birtakım beceriler kazandırılıyor. Ama bunun ne gibi sakıncası var? Örgün eğitimde herhangi bir etkisi olmadığı için öğrenci yine sınıfta sıkılmaya devam ediyor ancak haftanın yarım günü buralara gidiyor. Bilim sanat merkezlerimiz var bizim de fakat orada da maalesef öğretmenlerin yeterince yetişmemiş olmaları nedeniyle... Ama ben onları çok takdir ediyorum çünkü iğneyle kuyu kazıyorlar ve bir yerde bir şeyler ortaya çıkarıyorlar ama yeterli eğitime sahip değiller. Onun için bu tür örgün eğitim dışında alınması gereken önlemler önemli, yalnız tek başına yararı çok fazla değil. Ne olabilir? Yine örgün eğitimde birtakım modeller geliştirilebilir ama ne yapmamız lazım? Okulda yaptıramadığımız, zaman darlığı nedeniyle yaptıramadığımız birtakım yüksek üst düzeyde projeleri bu merkezlerde, eğer yeterli sayıda eğitilmiş eleman mevcut olursa ileri düzeyde projeler yaptırmak için bir araya getirilmeleri söz konusu olabilir.

BAŞKAN – Hocam, bu 4+4+4 içinde ders endekslisi çalışmanın bu çocuklara bir faydası olacak mı acaba?

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Oradaki gördüğüm, bir kere ilk başında hiç olmazsa 5 olmasında yarar var hem zihinsel gelişimleri açısından, o 4 bence az. Orada olumlu olarak gördüğüm, "Ders geçme sistemini de getireceğiz." diye okuduk. İnşallah olur. Bu, çocuklar için çok önemli, ders geçme.

Bunun dışında özel okullar var dışarıda, özel sınıflar söz konusu. Bu bağlamda farklı uygulamalar olarak sayabiliyoruz. Zekâ düzeyi çok yüksek olanlar için bu tür uygulamalar yararlı olabiliyor ancak zekâ düzeyi olağanüstü yüksek olmayan öğrenciler için normal yaşamdan, normal yaşlılarından soyutlayıcı bir durum yaratması nedeniyle fazla tavsiye etmiyoruz çünkü özel okul normal yaşlılarından, normal sosyal hayattan kısıtlayıcı bir durum yaratıyor. Bu nedenle olağanüstü dahi durumunda bir çocuksa tabii ki ona çok daha fazla bireysel eğitimin verilmesi gerekiyor.

Özellikle ilkokul düzeyinde özel okul, özel sınıf yerine biraz sonra söyleyeceğim model dikkate alınabilir.

Bu gibi özel sınıf ya da özel okullarda akademik olarak belki gereksinimleri karşılanırsa da duygusal ve sosyal açıdan kendilerini yalnız hissetmeleri söz konusu olabilir. Bunun dışında başka bir, daha kolay uygulanabilir bir sistem var. Mesela 20 kişilik bir sınıfta bu türlü bir müdahale söz konusu olduğunda yalnızlık duygusunun yok edilmesi için 5-6 üstün öğrencinin aynı sınıfta üstün çocukların eğitimi konusunda eğitim almış bir öğretmenin başkanlığında normal yaşlılarıyla birlikte öğrenim görmesi söz konusu olabilir. Mesela bu çok daha yaygın olarak uygulanabilir bir model olabilir. Yalnız biraz sonra da nasıl bu düzenlenebilir, ondan da bahsedeceğim. Daha yaygın olarak kullanılabilir, hiçbir şey yapmıyorsak bunu yapabiliriz ama oradaki öğretmenin yetişmesi lazım.

BAŞKAN – Hocam, yine özür dileyerek giriyorum araya ama netleşsin diye.

Şimdi, İstanbul’da 3.500 kişinin, çocuğun okuduğu okul var, bu arada 500 çocuğun okuduğu okul var, 300 çocuğun okuduğu okul var. 3.500 nüfusu olan bir okul aşağı yukarı bir belde nüfusu kadar. Yani oradan şey yapsak, işte, ne diyelim, oradan 300 çocuk mu çıkar? 300 çocuk. Şimdi, 300 çocuğun 300’ü de kendi içinde en azından üçe ayrılır seviye olarak, yaş olarak, seviye olarak.

Biz o okulda, bir kere, anladığım kadarıyla, en azından 5 tane özel eğitimci öğretmen olmasını öneriyoruz, bunu koyalım. Geldik 300 nüfuslu Anadolu’da olan şehirlere. Okuldan çıktı 1 çocuk.

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIĞİL – İşte, tabii, yani yerine göre bazı muhitte 100 tane çıktı diyelim.

BAŞKAN – 600 bin öğretim kadrosundan... Mesela Millî Eğitime diyelim ki kardeşim, sen bu... Dünya kadar mesela fizik öğretmeni varsa fizik öğretmeni alamıyor. Hâlbuki sırada dışarıda bekleyen fizik öğretmenleri olabilir, artık fizik öğretmenliği yapmak istemeyen de bir sürü eğitimci olabilir çünkü insan zevk aldığı şeyleri de yapabilir. Mesela Millî Eğitime diyelim ki kardeşim, sen bölgeler arası öğretmeni dağıtırken ek olarak özel yetenekli çocuklar eğitimi almış öğretmenleri birinci derecede şuraya, şuraya, şuraya gönder mi diyeceğiz?

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIĞİL – Öyle diyeceğiz ama bir sistemin kurulması lazım.

BAŞKAN – İşte, biz önereceğiz o sistemi, onlar bilseler yapacaklar zaten.

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIĞİL – Onun için buradayız, ona geleceğim birazdan.

BAŞKAN – Peki Hocam. Ben soruyla açayım ki...

PROF. DR. ÜMİT DAVASLIĞİL – Evet.

İşte bu tür sakıncaları dikkate aldığımızda da benim geliştirdiğim bir model var. Onu da uygulama okulunda denemeye çalıştık ama yönetmelik eksiklikleri nedeniyle, öğretmenlerin atanamaması nedeniyle, mezunlarımızın orada görev alamaması nedeniyle birtakım tabii engellerle karşılaşyoruz. Bu amaçla işte ilk olarak özel eğitim bölümünde üstün zekâlılar eğitimi kuruldu, lisans, yüksek lisans ve doktora programları başlatıldı ve yandaki okulda uygulama okulu olarak Millî Eğitim Bakanlığı ve İstanbul Üniversitesinin ortak projesi olarak geliştirildi. Burada bu modelin esas amacı öğrencilerimizin normal zekâ bölümü sınırları içinde olan yaşlılarından tamamen soyutlamadan onların zihinsel, duygusal ve sosyal gereksinimlerini karşılayacak, kültürümüze özgü farklılaştırılmış bir program üzerinde yoğunlaşmak.

Bu modeldeki tanım üzerinde de durmak istiyorum. Renzulli’yi, birkaç kişiden de duyduğunuza göre, belki duymuşunuzdur. Renzulli’ya göre üç yetenek kümesinin kesiştiği yerde bir kesim yer alıyor. Ona göre, bu kümelerden birincisi işte genel ve özel yetenek, ikincisi yaratıcılık, üçüncüsü motivasyon. Yalnız burada ben her ne kadar bu tanıma kabul etsem de bir eksiklik görüyorum, motivasyona ek olarak bu çocukları tanımlarken zaten özelliklerinde böyle bir şey söz konusu, ahlak değerlerini de katmamız gerekiyor diye düşünüyorum ve de sosyal vicdana da sahip olmayı da ekliyorum.

Böylece, üstün zekâlı ve yetenekli birey, belirli değer yargılarına sahip olan ve zekâsını toplumun yararına kullanabilen bir birey özelliğini de gösteren kişi. Böyle bir bireyin dünyaya gelmesinde de hem kalıtımın hem de çevrenin karşılıklı etkisi söz konusu. Bunu şöyle bir çizelgede belki inceleyebiliriz. Renzulli’nin ileriye sürdüğü gibi yüksek zihinsel düzey, yaratıcılık, motivasyon ama aynı zamanda da benim eklediğim ahlak ve sosyal vicdan.

Yalnız, tabii, bunlar da, bu üç yetenek kümesi de yeterli değil, bunların gelişebilmesi için de kalıtım ve çevre ve şans faktörü önemli.

Bu projede hem öğrencilerimizi eğittik hem ailelerimizi eğitmeye çalıştık, aynı zamanda da öğretmenlerimiz eğitildi. Bunun dışında da bizim fakültede çalışan, okuyan öğrencilerimizin de uygulama yapma gereksinimini böyle bir proje karşılamış oldu.

Şimdi, ben, bu modeli nereye yerleştireceğiz, onunla ilgili de bir şey vermek istiyorum. Burada şöyle bir sistem içinde yer aldığını düşünüyorum: En içte belirli bir ilçenin belirli bir okulunda uygulanan model yer alıyor. Mesela, bizim yaptığımız model gibi. Bu okul ilçe koordinatörlüğüne, ilçe koordinatörlükleri il koordinatörlüklerine ve il koordinatörlükleri de en dışta yer alan bilim, sanat

spor, araştırma ve geliştirme akademisi, bu merkez denilir adı, biraz değiştirilebilir yani hepsinin toplandığı bir genel merkezin olması, il koordinatörlükleri ve o ilçedeki hangi okullarda ne tür modeller varsa bunların da ilçelere bağlanması şeklinde. Bu, bence çok önemli. Böyle bir sistem içinde ancak bir yere varmak belki mümkün olabilir. Bunun, birdenbire bütün Türkiye'ye yayılması mümkün değil, yetişmiş eleman yok şu anda.

BAŞKAN – Hocam “İl koordinatörlüklerinde en dışta yer alan bilim, sanat, spor, araştırma ve geliştirme akademisine bağlıdır.” derken...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani bağlı olmasını ben öneriyorum.

BAŞKAN – Geçen gün, özel eğitim genel müdürü konuşmuştuk. “Sporu da biz Bakanlık altında yapalım.” deyince biz ona itiraz ettik. Niye, sizin ayrı havuzunuz, Gençlik ve Spor Bakanlığının ayrı havuzu mu olacak? “Bırakın, onu Spor Bakanlığı yapsın.” dedik. Yanlış bir şey mi söyledik?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Bence sporu da şey yapın. Mesela bazı sporlar özellikle zekâ da isteyen, tenis mesela, belirli bir potansiyele sahip...

BAŞKAN – Ama spor da öyle, bir de yetenek diyoruz...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yeteneği de içine koyuyoruz burada yani Renzulli zekâyı da bir yetenek olarak alıyor. Halk tarafından da daha popüler olsun, daha geniş kitleye hitap edebilsin diye. Onun için “Üstün yetenekli” diyor, hiçbir zaman “üstün zekâ” terimini kullanmıyor. Bu daha çok kelimeler üzerinde durmak ama orada hem genel zekâ düzeyi üstün olanlar hem zekâsı da yüksek olabilir ki, hakikaten çok başarılıysa özel yetenek alanlarında, onların da zekâları yüksek olabilir. Yani bu hem spor da buna bağlı olabilir ama Spor Bakanlığıyla birlikte...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bu akademi ne yapacak?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Genel koordinasyonu sağlayacak. Mesela, burada yeni modeller üretme olabilir.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Üniversite...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Evet.

Ama işte alanda uzman olan kişilerin bir araya gelip burada belki üstünlerin eğitimiyle ilgili kişiler de olabilir.

BAŞKAN – Çok doğru bir soru soruyor Hocam.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Eğitim fakülteleri ne iş yapacak? Yani eğitim fakülteleri var, eğitim fakültelerinde bu konuda çalışmalar yapılıyor. Ayrıca bir ilde bir akademiye ne gerek var? Eğitim fakülteleri bunu üstlenip yapamaz mı?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani şu anda sadece İstanbul Üniversitesinde üstün zekâlılar var, özel üniversitede Maltepe’de tekrar orada da açık sınıf öğretmeni üstünlere yetiştirmek üzere. Bir de Anadolu Üniversitesinde yüksek lisans düzeyinde olan şey var. Onun için yani daha yeni herkes yeni bu alana yetişmeye çalışıyor. Eğitim fakülteleri de daha henüz bu konuda ilerlemesi gerekiyor.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Eğitim fakültelerinin sağladığı malzemeyle zaten akademiler hayata geçecek. Eğitim fakülteleri kendilerini geliştirip bu misyonu üstlenirler hem uygulama okulu açanlar var, hem lisansüstü eğitim veriliyor. Üstün yetenekli çocukları eğitecek öğretmenleri yetiştirmek görevi de aslında eğitim fakültelerinin yani böyle ikili yapılarda hiçbir zaman doğru sonuç çıkmıyor. Yetki anlaşmazlıkları, yetki tartışmaları oluyor, o nedenle söylüyorum. Yani eğitim fakülteleri bu şekilde organize edilse yine aynı sistem işler gibi düşündüğüm için soruyorum.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – O da olabilir yani tabii bu tartışılabilir diye şey yaptım ama... Mesela, şeyde de anlıyorum demek istediğinizi. Yine eğitim fakülteleri yetiştirecek kişiler yine eğitim fakülteleri, yine araştırmalar yapılacak ama daha üst düzeyde, çok en üst düzeyde. Koordinatörlükler kurulsa ben ona da razıyım yani böyle bir şey olmasa da ama benim demek istediğim: Özel yetenek alanlarını da devreye katmamız lazım, onların içinde de çok üstünler var. Onları dışarsak o fakülteler ancak kendi alanlarında yetişmeleri için yardımcı olacaklar ama bir üstün çocuğa nasıl yaklaşacaklarını bilmeyecekler sadece bırakırsak.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Akademi kavramı bir yükseköğretim birimidir. O nedenle “Bu çifte yapıya ne gerek var?” diyorum.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Bir de şu arada başlarken onu söylemek istiyorum: Mesela, bizim proje okulundaki çocukları çalıştırmak üzere Tan Sağtürk bizi duymuş, yardımcı olmak istedi, geldiğinde konuştuğumuzda matematiğinin çok çok ileri olduğunu söylüyor. Yani hakikaten o alanlarda da ileri çıkmış kişiler sıradan kişiler değil.

BAŞKAN – Değilse Hocam, matematik fakültesi var. Ankara'nın bir ahlakı var, her şeyi özelleştirip kümeleştirip kendi çatısı altında toplamak istiyor. Kurumlar birbirlerinin kabiliyetlerini, arazilerini, yapılarını bilmedikleri için bunu katıyen birleştiremezler. Eğer biz böyle bir şey yaparsak o şu andaki sistemdeki gibi yine o, bu atanır ve orası çöker. Biz onun yerine birbirleriyle yarışan fakülteyi mesela, Ankara'nın matematik fakültesi ile İstanbul'un matematik fakültesi yarışır ve bundan fayda çıkar. Bu çocuğu onlarla buluşturmak, burayla buluşturmaktan daha doğru gibi geliyor.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – O tartışılabilir.

BAŞKAN – Mesela şimdi valiler birbiriyle yarışıyor, sınav sabahları kalkıyor, “Bizim ilden şu kadar çocuk üniversiteye girdi.” diyor. Henüz kendi dehalarıyla, kendi yetenekleriyle övünen vali görmedik. Bak, ben bu kadar bilim sanat merkezi, bu kadar mucit, kâşif, sporcu... Bizim bir kere kültür olarak da bunu yerleştirmemiz lazım. Yani övünür hâle getiremediğimiz hiçbir şeyi iletmemiz.

Bir de, Komisyon olarak tedirginliğimiz şu: Çok kalıplara döktüğümüz zaman her şeyden kopup gidiyor, ne demek istediğimizi anlatabiliyor muyuz?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Zaten sizin dediğiniz gibi eğitim fakültesi içinde mesela biz bir yeni eleman alırken hangi alanda eksikimiz varsa onu alıyoruz. İşte fencide, matematikçi de gerekli oluyor, sosyalci de...

BAŞKAN – Ama siz almak istiyorsunuz. Matematikçi dursun yerinde Hocam, niye alıyorsunuz?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ancak bizim anabilim dalında bunları birlikte koordine etmemiz mümkün oluyor. Bir müziği de üstün çocuğa farklı vermesi gerekiyor müzik öğretmeni.

BAŞKAN – Tamam, öğretmeni yetiştirin, o kadar.

Peki, Hocam buyurun.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ben İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesinden geliyorum, Üstün Zekalı Ana Bilim Dalı Başkanım. Eğitim programcısıyım ve eğitim programcısı olmanın bir avantajını da yaşıyorum bu arada çünkü programcıların bir özelliği vardır, entegre edebilme ve bütünleştirme becerilerini bize üniversitedeyken kazandırıyorlar. Benim bir şanslılığım lisanstan itibaren doktora bitirene kadar programcı olma. Hocamın biraz önce söylediği modeli başlatan Ümit Davasligil Hocam ama şu anda projenin koordinatörü ve yürütmecisi olan benim.

BAŞKAN – Bu Beyazıt'taki okuldan bahsediyorsunuz değil mi?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Beyazıt'taki okuldan.

Nur Hocamın söylediği gibi üniversitelere bağlandığı zaman üniversitelere bir yetki verilmesi lazım, yaptırım verilmesi lazım. Şimdi bizde yetki olmadığı için verilen bütün uygulamalar etkinlikleri dahi hazırlayıp öğretmenlerin eline veriyoruz.

BAŞKAN – Normal bir şey değil mi Hocam bu?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hayır değil Hocam, biz onlara yolunu öğretiyoruz. Biz onlara hizmet içi eğitimini veriyoruz, supervisor'lık yapıyoruz. Şu bir tek bugün yapacağı, derste yapacağı etkinliği biz planlarsak biz bunu artık... Üçüncü mezuna geldik, ilk seneler verdik, bu sene üçüncü mezunu veriyoruz.

BAŞKAN – Evet.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hâlâ “Siz yapın biz uygulayalım.” Bizim verdiği de eğer sınıfa biz girmezsek uygulanmıyor.

BAŞKAN – Bakın bunu yapması gereken beklentimiz nedir Bakanlığın içinde? Özel Eğitim Genel Müdürlüğü... Siz bize tekrar bize şey öneriyorsunuz ki: “Burası olmasında aynı yapıda “Yanlış mı anlıyorum?” şurası olsun.”

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Benim önerim o değil.

BAŞKAN – Hiç fark etmez, bir şey merkezileştirikçe yani uzaktan yapmanızı söyledikçe bir kere Kars'la İstanbul'u, İzmir'le Hatay'ı aynı kalıp içinde yapmaya kalkarsanız o zaman da istediğimiz sonuç çıkmaz. O zaman bu genel müdürün yerine başka bir işte kurum başkan... Yanlış mı düşünüyorum arkadaşlar yani?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Benim istediğim eğer üniversitelere verilecekse -biraz önce Hocamın söylediğinden yola çıkarak diyorum- üniversitelere de bazı yaptırımlar yapabileme... Yetki verilmesi lazım.

BAŞKAN – Nedir?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Okullardaki uygulamaları rahat yürütebilmek için...

BAŞKAN – İşte, yürütüyorsunuz Hocam?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ama yürütemiyoruz maalesef.

BAŞKAN – Onları söyleyin.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Pratik engeller, yönetmelik yok. “Biz şu kadarına kadar müsaademiz var, bu kadarını yaptırmayız.” diye, biz bu tür engellerle karşılaşıyoruz.

BAŞKAN – Hocam, çok net soruyorum soruyu: “Çocuklara yeni bir öğretme biçimiyle bir şey geliştirme modeli uyguladık, veriyoruz.” diyorsunuz, öğretmen de uyguluyor... Bunun için bir denetim geçirip ceza mı alıyorsunuz? Bir şey mi oluyor yani? Ne oluyor?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) - İl eğitim müdürleriyle, müdürlükleriyle bir problem yaşıyorlar değil mi?

BAŞKAN – Ne yaşıyorsunuz?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Problem yaşamasak da aslında...

BAŞKAN – Hocam, yaşıyor muyuz, yaşamıyor muyuz?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yaşıyoruz.

BAŞKAN – Nedir o?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani yaşadık daha doğrusu ben şimdi el verdim gençlere. Ama benim dönemimde de bir kere artık herkesin sabrı taşmaya başladı çünkü her yıl “olacak olacak” diye veli memnundu aslında projeden, öğretmenler idare ediyordu, yapmaya çalışıyorduk ve her cuma günü her hafta iki saat seminere gidiyorduk. Ayrıca bütün bölüm olarak -hiçbir dünyada yok herhâlde- öğrencisinden hocasına kadar -biraz sonra söyleyeceğim- ek dersleri vermek üzere okula gidiyorduk, başlangıçta biz örnek olalım, öğretmenler öğrensin diye.

BAŞKAN – Tamam...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ama sizin elinizde bir şey olmuyor. Daha sonra öğretmen değişiyor... Elinizde sizin yaptırım gücünüz yok. Veriyorsunuz, öğretmen değişiyor yahut tepeden biri geliyor, hiç haberi yok, nereye geldiğinden haberi yok.

BAŞKAN – Hocam netleştirdim: O zaman özel yetenekli çocukların eğitiminde öğretmenler sözleşmeli olmalı, tayin arenasına girmemeli, öyle mi diyorsunuz? Hocam ama bir şey diyeceksiniz yani.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Evet evet yani olması gerekir.

BAŞKAN – Bunu mu anlıyorum ben burada?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Seçilerek, bir kere seçilmeleri gerekiyor.

BAŞKAN – Bakın önermemiz lazım kardeşim değil mi? Madem bu kadar az eğitimli öğretmen yapıyorsun...

Buyurun Sayın Vekilim.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Ben hocamızdan şunu soracağım: Konuşmaların tamamında sizin farklı bir eğitim verdiğinizi duyduk.

Şimdi, bu çocukların bir ulusal eğitim sistemi müfredatı var onu alıyorlar artı siz...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ben şöyle kısaca söyleyeyim isterseniz.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) - Hocam şöyle net sorayım, siz bana bir net cevap verin.

Ulusal eğitim modelinin dışında verdiğiniz bu eğitim modelinde çocuklar haftada kaç saat ders alıyorlar? Hangi derslerde nasıl modeller geliştirdiniz? Mesela matematikte şu boyuttayız, fizikte bu boyuttayız, yani örnek verin, on beş yaş için verin, on altı yaş

için verin ama bana şöyle söyleyin: Bir ulusal müfredat var ama bizim sistemimiz ulusal müfredat dışında haftada şu kadar saat çocuklara ek ders veriyor ve bu derslerde şu noktalarda gelişmesi, sanat, müzik, matematik her neyse...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Şöyle bir durum söz konusu: Şimdi, genel müfredatın bir kere alınması gerekiyor, buna zorunluyuz...

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) - Onu ayırın...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – O müfredat veriliyor, biz bu müfredatı farklılaştırmaya çalışıyoruz. Bunu nasıl yapıyoruz? Ders işlenişlerini daha üst düzeyde, üst düşünce süreçlerini harekete geçirecek stratejileri öğretmenlere öğretiyoruz ama bunlar kolay olmuyor çünkü altyapısı... Liseden gelen öğrenci maalesef bunları çok kolay alamıyor, çünkü öğrenmemiş, düşünmeyi... Çok güzel düşünebiliyor ama düşünme tembeli. Böyle fırsat verilmemiş, ancak A mı? B mi? C mi? Onu öğrenmiş geliyor. Yaratıcılığını geliştirmemiz gerekiyor, eleştirel düşüncesini geliştirmemiz gerekiyor. Bir de bu öğrencileri seçerken de YGS-6'yla seçiliyor sadece tek bir sınavla çünkü zihin engelliler... Üstünler de özel eğitime tabi olduğu için zihin engellilerin hocası öyle seçiliyor diye üstünler de aynı kefeye konuluyor. Benzer şekilde tek aşamalı bir sınavla seçilmiş oluyor. Bir kere gelen öğrenci yeterli değil. Bunun için üstünde fazla çalışmanız gerekiyor. Ne kadar verseniz de, mesela, 20 kişilik sınıfta belki 20'sini birden istediğiniz düzeye getirmek çok zaman alıyor.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Hocam çok özür dileyerek ben bir şey söyleyeceğim: Üstün yeteneklilerde sınıf öğretmeni formatının bana göre çok mantığı yok çünkü yetenekli çocukla sadece ilgili alanlarına göre uzman öğretmenlerin ayrı formasyon alması gerekiyor değil mi? Yani bir çocuğa, üstün yetenekli ve hızlı öğrenebilen bir çocuğa müzik öğreteceksiniz, demek ki müzik bölümünden mezun olan bir çocuğa üstün yetenekleriyle bağ kuracağı bir formasyon veriyorsunuz.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Evet.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) - Matematik branşından mezun olan bir hocamıza...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Onlara yüksek lisans düzeyinde branş öğretmenleri...

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Yüksek lisans düzeyinde bu çocuklarla bağ kuracak bir formasyon oluşturuyorsunuz yani sistem bu mu sizde?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – İsterseniz bu nasıl işliyor onu bir söyleyeyim çünkü “net cevap” dersiniz altını beslemeden net cevabı vermek mümkün olmuyor.

BAŞKAN – Biz anlarız, biz zekiyiz.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Muhakkak, muhakkak... Onun için ben mutluyum bugün dedim, böyle seçkin bir grup...

BAŞKAN – Peki, Emrehan Bey'in de sorusunu alalım, birlikte cevap verin Hocam.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Sayın Başkanım, aslında sorum yok. Ben konuklarımızın biraz üzerlerine fazla gidiyoruz gibi hissediyorum.

BAŞKAN – Gidiyoruz zaten.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Yani o da değişik bir motive etme belki, problemleri ortaya çıkarmak için iyi bir yöntem olabilir ama benim önerim şu efendim: Yani biz şu an öncelikle bir tespit yapmaya çalışıyoruz ya, gelen konuklarımızın her birinin bazen birbirlerini tekrar ediyor olabilirler ama onlar öncekileri bilmedikleri için bence sabrederek dinlememizde büyük yarar var.

İkincisi ise, onların önerilerinin hepsinin bizim için çok geçerli olmadığını bugün değerlendirmeyelim. Önce tespit turları olsun, daha sonra çözüm önerileriyle ilgili gene onlar da verebilirler, aslında biz buradan belki öneriler çıkardıktan sonra onları tekrar çağırabiliriz. “Bizim aklımızda şöyle bir model oluştu, buna ne dersiniz?” diye yaklaşabiliriz. O yüzden biraz daha sabırla dinlememizin uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Tamam, cevap veriyorum Hocam: Şimdi, araştırma komisyonunun formatı bir rapor yazmaya yöneliktir. Burada ne yazacağımız, hangi... Şimdi eğer biz açarak soruları netleştirip ve kayıtlara geçmesini sağlamsak yüz yüze bile anlayacağımız şeyler kâğıda geçmezse biz hiçbirimiz olmasak da bu kâğıdı okuyan konuyu anlamazsa bu rapor yazılamaz.

Evet zorluyoruz, aksi takdirde burası bir panel salonuna döner, bir saat dinleriz ama... Belki siz işin içinde olduğunuz için, daha önce dinlediğiniz için... Bazı kavramlara arkadaşlarımızın bir kısmı da çok yabancı olabilir Hocam, siz bize sabredeceksiniz, biz zor anıyoruz.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Estağfurullah öyle bir şey demedik.

BAŞKAN – Bir de irdellemek, soruyu üzerine giderek, yoksa sizleri yormak, yok itiraz... Haddimiz değil Hocam yani...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Hayır, hiç kimse öyle bir şeyi algılamıyor.

BAŞKAN – Nasıl anırsınız sokaktan bakınca diye. Çünkü yarın bu raporu hem akademisyen okuyacak, hem ilkokul öğretmeni okuyacak herkes okuyacak, onun için de herkesin anlayabileceği yani bir akademik kitap olmaktan çok halka hitap eden bir şey olacak. Onun için...

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Biz bütün bu toplantıların sonunda kendimiz bir öneri çıkarmaya çalışacağız değil mi efendim?

BAŞKAN – Tabii tabii.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Öneri kısmını çok önemsiyorum. Dolayısıyla şu an tespitle ilgili sanki turlarmış gibi olması daha yararlı olur diye bir düşüncem var.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Tespiti yapabilmemiz için anlamamız lazım Emrehan Bey.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Tabii tabii ki.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Eğitim deniyor ama bir türlü çözemedim...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Hayır, ben anlatamadım, daha anlatamadım.

BAŞKAN – Peki, devam ediyoruz Hocam. Sizi on beş dakika hiç kesmeyeceğiz Hocam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ben direkt bari söyleyeyim çok kısaca çünkü alt yapısını vermezsem söylediklerimi de hiçten kabul etmezsiniz gibi geldi.

Şimdi, bizim projemizde -biraz önce de söylediğimiz gibi- esas olarak millî eğitimin müfredatı bir kere onu her okul yapmak zorunda biz de yapıyoruz ama bunu farklılaştırıyoruz. Ek dersler koyarak ya da mevcut dersleri daha farklı, mesela, yaratıcılığı geliştirmemiz gerekiyor, hiç daha önce gelişmemiş öğrencilerimizde. Bize öyle öğrenci geliyor. Bir de doğru düzgün seçilmediği için çok zorlanıyoruz. Eleştirel düşünceleri gelişmemiş, duygusal ve sosyal gelişimlerini sağlayacak birtakım beceriler bazen kazanmamış olarak geliyorlar. Biz bütün bunları üstünlerin özelliklerini dikkate alarak ek programlar olarak işliyoruz ve başlangıçta biz bu dersleri işte yaratıcılık, düşünme becerileri, duygusal ve sosyal gelişim çok önemli. Bir bütün olarak yetiştirmek çocuğu çok önemli. Bu nedenle duygusal ve sosyal yönden de onları geliştirebilmek için ayrı programlar uyguluyoruz.

İşte -dediğim gibi- bu bütün bölüm öğrencisiyle birlikte hocası da orada ve programları başlangıçta uyguladık. Şimdi "Bize fazla üniversite karışıyor." denildi, onun için biraz geri çekilmek zorunda kaldık maalesef. Ki ben her cuma iki saat öğretmenlerle seminer yapmak durumunda kalıyordum severek, hiçbir beklentimiz de yoktu ama maalesef bir ara uzaklaşmak istediler. O zaman da tabii proje biraz sallandı, şimdi de o sallantıyı geçirmeye çalışıyoruz.

Bütün derslerde de öğrencilerin üst düşünce süreçlerini geliştirmek üzere öğretmenlere birtakım stratejiler veriyoruz, yöntemler veriyoruz. Yine mesela, öğrencilerimiz bu projeye tamamen soyutlanmamaları için üstünle, mesela 24 kişilik sınıfa 12 üstün çocuk seçiliyor, iki şubemiz var, demek ki yılda 24 çocuk ancak seçilebiliyor. Diğerleri de seçilmeden bunlar doğrudan gelen öğrenciler, ki çoğu bunların normal zekâ sınırları içinde oluyor.

Biz bu çocukları ayırmıyoruz ama ihtiyaçları olduğu derslerde seviye grupları yaparak ayırıyoruz yani bu ne demek? Şimdi 24 tane üstün çocuğumuz var, öğrenme hızının ileri çıktığı derslerde, mesela bu hangi dersler? Matematik, fen dersleri, yabancı dil dersleri... Ama gönül istiyor ki, diğer yetenek alanlarında da bunları yapabilelim, aslında ideali bu ama hiç değilse bunları yapmaya gayret etmeye çalıştık. Gruplar oluşturuyoruz. Şimdi bir matematik dersinde üç grup olması gerekiyor. Üstünler de kendi içinde, üstün diye hepsi matematikte en üst düzeyde olacak diye bir kural yok, üstünlerde kendi aralarında iki grup oluyor, bir de normalde üçüncü grubu oluşturuyor ama bu devamlı aynı grupta kalacaklar anlamında değil. Gruplar arasında ilerlemeye göre geçişler olabiliyor. Dersler nasıl işleniyor? Mesela, matematik aynı saate konuyor, üç grup da aynı saatte üç ayrı öğretmenle dersleri götürüyorlar. Olması gereken bu ama sorun nerede oluyor? Bazen ek öğretmen sağlanıyor, bazen geri çekiliyor, o zaman da çocuklara çok yazık oluyor tabii. Kendi hızlarında ilerlerlerse çok daha üst durumlara geçiyorlar.

Şimdi yaptığım...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Çok kısa bir şey sorabilir miyim tam burada?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Tabii.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Aynı okulda, hatta aynı sınıfta üç ayrı grup oluyor değil mi?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Evet.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Peki, bu grupların niye olduğunu mutlaka çocuklar önünde sonunda biliyorlar, biri daha yüksek düzeyde, en altı da en düşük düzeyde. Bunun çocuğun psikolojisi üzerinde, okula bağlılığı, özgüveni vesaire konularda bir şey oldu mu bugüne kadar?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani benim zamanımda pek öyle bir şey olmadı. Yaptığımız araştırmalar var, mesela benim değil de bir doktora öğrencimizin yaptığı bir araştırma. Şimdi üç farklı grupta dedik, matematikte mesela, hem normalere hem de üstünlere matematikte kaygı düzeylerini belirlemek üzere bir çalışma yaptık ve normalerin kaygı düzeyi düşük, üstünlerin daha fazla olduğu bulundu. Yani kendi hızıyla ilerlese çocuk hayatından memnun. Onların bu memnuniyetini bozan büyüklük oluyor. Aile, Ayşe orada, sen... Aileyi çok iyi eğitmek gerekiyor, bu çok önemli. Sonra bu modelde üstünler ilerlediği kadar normaler de ilerleme kaydediyor. Bir yaptığım araştırmada normal sınırlar içinde almıştık çocuğu, o senenin araştırmasında 7 öğrenci üstünler grubuna geçmişti, bir ilerleme kaydetti. Demek ki verdiğimiz eğitimle daha iyi bir çevreyle yükselmeye kaydetti, yedi tane öğrenci bu şekilde oldu ama o zaman tabii imkânlar biraz daha iyiydi.

Yine yaptığım hem üstünler hem de normalerle ilgili yaptığım araştırmada, yirmi, otuz okula ulaştık çünkü üstünleri bulmak ancak yüzde 2 oranında. Bizim üstünlerle dışarıda öyle bir projeye katılmayan normal devlet ve özel okullarda okuyan öğrencilerle karşılaştırdık matematik, düşünce becerileri ve yaratıcılıkla ilgili olarak ve proje öğrencilerinin çok daha ileri düzeyde olduğunu gördük, hem normaler hem üstünler. Ayrıca, normal çocuklar yaratıcılıkta hemen hemen üstünlerin düzeyine gelmişlerdi. Arada anlamlı bir fark çıkmadı yaratıcılıkta ama normaler yine projeye katılmayan diğer okullardaki çocuklarla karşılaştırdığımızda yine büyük fark atılır.

Şimdi, böyle bir şey de olabilir: Sade normal çocuk da alınabilir ya da zekâ bölümü 115'in üstünde olanlar alınır, bunların içinde üstünler de oluyor ama bu 115 ile 130 arasında olanları yukarıya çekmeniz çok kolay oluyor. O nedenle Renzulli üç yetenek alanını ileri sürüyor. Bu üç yetenek alanından hepsinde bir kere yaşıtlarının üstten yüzde 15'inin içinde olması lazım, yüzde 85'ini geçmiş bir durumda olması lazım. Yalnız bu üç yetenek grubundan bir tanesinde yüzde 2'nin içinde olursa buna üstün olma niteliğini veriyor yani bu şu demek: Zekâ bölümü 115 ama çok yaratıcı, buna da "Üstün" diyor, onun için de çok popüler, halk seviyor tabii daha fazla kitleyi içine aldığı için.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Şu Adalet Bakanlığı ne yapıyor burada?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani orada da buraya başka bakanlıkları da daha iyi bilebilirsiniz, ekleyebilirsiniz, koordinasyon gerekiyor, kanun mu çıkacak, para mı aktarılacak, eğitim mi yapılacak... Belki bunları da ilave olarak, bunların da koordinasyon içinde olması gerekiyor ki...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Kanun çıkacaksa Millî Eğitim Bakanlığı çıkaracak kanunu yani o Adalet Bakanlığı...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Onu siz daha iyi değerlendirirsiniz, onu illaki... Onun işleyişini siz bilirsiniz nasıl işleyecekse ama bir koordinasyon olmuyor, sıkıntı bu. Her nasıl işleyecekse?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Bir çalıştay olmuştu, o çalıştayda sunulup tartışılan modelin bir boyutu.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL - Yani buraya başka, adı değişir başka ama bir koordinasyon gerekli bakanlıklar arasında. Personel, atanmalar, her şeyi yapıyorsunuz, öğretmen atanmıyor. Bizim öğretmenlerimizin bir derdi de özel öğretmen niteliğini taşıyorlar, diyorlar ki siz bize öğretiyorsunuz.

BAŞKAN – Aman Hocam, kimseye özel falan demeyin zaten, gerek yok ki Hocam, bugün özeldir, yarın genel olur.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL - Hayır ama zihin engellilerde ek para alıyorlar, 100 lira, 200 lira, her neyse. "Biz de özel eğitim yapıyoruz ama biz sayılmıyoruz." diyorlar. O da motivasyona...

BAŞKAN – Evet, bakın, işte bu var ya, Emrehan Bey şimdi kızacak bana ama...

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Estağfurullah.

BAŞKAN – Espri...

Bakın, kamuda çalışanın psikolojisi böyle oluyor, hemen kendini özelleştirmek, tamam, her şeyi müstakilleştirmek yani bana bir şey ver diyerek başlıyor. Ben var ya üç gündür dinlediklerimden niye bu konunun ilerleyemediğini çok iyi anlamış durumdayım çünkü hemen talep. Bakın, çocuk önceliğinden geçip kurumsal önceliklere ve işte öğretmen... Bu insan fıtratında var herhâlde. Bundan korktuğu için de anladığım kadarıyla Ankara bu işe böyle şey yapmış. Niye ilerlemiyor diyorsun? İlerlemiyor. “Özel” desin bana! Niye özel diyorum sana? Ama sözleşmeli ol deyince olmayacağıım diyecek. Hâlbuki bizim çocuklar burada 100 kişiye, burada 1 kişi. Burada olması lazım.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Bir de gönüllü olması gerekir.

BAŞKAN – İş güvenliği ayrı bir şey ama yarin tayin olmaya gittiğinde o çocuk ne olacak? Kendi içinde bir şey yaparsak, 1 milyon 100 bin tane falan öğretmenimiz olması lazım ki her istediği kişi istediği yerde çalışsın ve çocuk istediği yerde istediği branşta öğretmen bulsun.

Hocam, Adalet Bakanlığının yerine...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ben, hiç onları... Siz daha iyisini söylüyorsunuz.

BAŞKAN- Paylaşıyoruz Hocam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Koordinasyon sağlansın her ne şekilde olacaksa.

BAŞKAN – Paylaşıyoruz Hocam. Orada sanki Aile Bakanlığı olup...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – O da benim aklıma dün gece geldi.

BAŞKAN – Aile Bakanlığını koyup çocuğun tarafı olmalı orada.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Muhakkak olması gerekir.

BAŞKAN – Ve çatır çatır hesap sormalı. Bu kurgu sistemi içinde çocuk kendi hukukunu koruyamazsa çocuğun adına müdahil olmalı. Aynı dayak yiyen çocuğa müdahil olduğu gibi, işkence gören çocuğa müdahil olduğu gibi. Çünkü çocuğa hak ettiğini vermemeniz de bir manevi işkencedir. Müdahil olmalı diye düşünüyorum. Başka bir yere oturtmadım.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Kendilerini de galiba geçen gün dinledik. Oradan da ilham alarak muhakkak olmalı diye ben de düşünüyorum.

BAŞKAN – Biz onlara baskı yapıyoruz. Onlar bir bölüm kurdular bu arada kendi içlerinde Bakanlık, Aile Bakanlığı, üstün yetenekli çocuklara taraf olmakla ilgili bir çalışma yapıyorlar.

Bitti mi Hocam, devam ediyor muyuz?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani kabaca bu ve yaptığımız araştırmalarda da o zaman biraz daha imkânlarımız iyiydi, ek öğretmenler veriyorlardı, grupları daha düzenli yapabiliyorduk. Başlangıçta da herkes daha ümitliydi, hadi bu sene olmazsa seneye olacak diye. Gayet iyi gidiyordu ve yaptığım araştırmalarda da dediğim gibi olumlu sonuçlar aldık ve bu arada üstünleri de memnun ederken normali de yukarı çıkartıyorsunuz.

BAŞKAN – Peki, Beyazıt' a kaçta alıyorsunuz Hocam?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Vallahi o en son ne oldu, 140 mı oldu en son?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Sınır 135' in üstü.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – 135 mi oldu?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – 135' in üstü.

Bu elenen çocuklardan tabandaki ilk 24 alınıyor.

BAŞKAN – Anladım.

Hocam, İstanbul' daki Pera modelini biliyor musunuz?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Pera?

BAŞKAN – Pera Sanat Okulu Taksim' de.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – O özel yetenekle ilgili bir yer değil mi?

BAŞKAN – Evet, evet.

Normal bir lise, ek derslerle birlikte... Mesela bugüne kadar yan yana gelmiş olmanız lazım. Çok özel ve tek model hatta uyguluyor yani eşi benzeri yok Türkiye’de başka ama başarılı adam. Düz lisenin derslerini alıyor, bu arada yetenekli gördüğü bütün dersleri veriyor. Sizlerin de bir araya gelmeniz gerekirdi.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Tabii işte bu özel yetenekler kısmında çok çeşitli disiplinlerin bir araya gelmesi lazım.

BAŞKAN – Soru var mı?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ben biraz önce sizin özelleştirme olayınızı ciddi onayladığımı söylediğim zaman nedenine gelince, biz, iki yıl...

BAŞKAN – Hocam, sıra size gelince... Ne olur şunu tamamlayayım. Çok özür dilerim.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Peki, tamam.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Hocama soracağınız...

Buyurun arkadaşlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI-UZMAN ÖZLEM MISIRLI TAŞDEMİR - Teşekkür ediyoruz Hocamıza.

Az önce söylediniz aslında ama tek tanılama kriterimiz zekâ testi midir? Birinci olarak sorum. Başka kriterlerimiz var mı ilk tanılamada? Devam eden süreçte, benim anladığım kadarıyla, zenginleştirme programı her iki tarafta da bir memnuniyet ve bir gelişme meydana getiriyor. Süreçte zenginleştirmeden ve bireysel hızla ilerlemeden bahsettik. Bu seviye gruplarındaki kriterlerimiz yani öğrencilerimizin ihtiyaçlarını belirlemedeki kriterlerimiz acaba nelerdir?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Orada belirlemeyi... Mesela bir buçuk ayda bir testler veriliyor. İlerleme kaydettiğiye tabii üst grupta daha üst sınıftan birtakım konular ekleniyor. Yani direkt olarak hızlandırma belki yapamıyoruz ama ders içinde yaparak çocuğu mutlu etmeye, tatmin etmeye çalışıyoruz. Orada o konu neyse o üniteyle ilgili başarı kriter alınıyor, bu isterse en alt gruptan... Zaten çocuklara alt grup falan değil sen şu öğretmenle çalışacaksın, sen işte diğer öğretmenle çalışacaksın diye söylüyoruz ama tabii öğretmenin de, ailenin de bunu iyi bir şekilde idare etmesi lazım. O andaki başarısına göre gruplar belirleniyor. Öğrenme hızına, öğrenme düzeyine ve o alandaki ne ünitesi varsa, oradaki başarısı iyiye daha hızlı ilerlemek için bir üst gruba geçebiliyor ama dediğim gibi üstten de hastalandı, ekşiği var, bir alta da geçmiş olabilir bir sonraki ay.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI-UZMAN ÖZLEM MISIRLI TAŞDEMİR – Sizin de hassasiyetle durduğunuz üzerinde; sosyal, duygusal ihtiyaçlarına yönelik olarak öğretmenlerimiz süreçte gözlemleri oluyor mu?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Aslında öğretmene tabii sınıfta oturuyoruz. İyi, istekli öğretmene oturuyor ama durmayan öğretmene de üniversite olarak bir şey yapamıyoruz ancak müdür... O da söz geçiremezse oturmayabiliyor. Yani orada ilk başta şimdi öğretmen kendisi programı veriyor ama başlangıçta biz örnek oluyorduk, biz veriyorduk ama sınıflar çoğalınca zaten bizim elemanlarımız da artık yeterli durumda olmadı çünkü sekiz sınıf oldu. Eskiden, 1, 2, 3 diye başladık gittik. Kendimiz de yeterli oluyorduk. Şimdi öğretmene veriliyor, öğretmen uyguluyor. O çok önemli tabii. Mesela şöyle bir gözlemim oldu: Böyle bir derste işte birbirlerine iltifat etmeleri, olumlu özelliklerini söylemeleri gerekiyordu. Orada normal bir çocuk bir üstün olan arkadaşıyla eşleşmiş, birtakım şeyler sıraladı, iyi bir özelliğinde “Çok zekisin.” dedi. Mesela bunu çekinmeden rahatlıkla söyledi. Yani biraz önce “Bu çocukları duygusal olarak etkilenir mi?” demiştiniz, onu söyleyeyim, çocuğu ayırmadığınız zaman daha fazla etkileniyor. Zihin engelli bile fark ediyor. Öbürü bir seferde anlıyor, kendisi hiçbir şey anlamıyor. Zekiye de daha ileride olduğu... Zaten hiçbir şekilde “sen, yok canım, normalsin.” dememek gerekiyor. Yani dünyada özellikle bunun üzerinde duruluyor. Sen şu şu alanlarda daha iyisin, şu alanda geliştirebilirsin ama hiçbir şekilde sen canım hani böbürlenme dememek için “Yok, sen de herkes gibisin.” dememek gerekiyor.

BAŞKAN – Başka soru var mı arkadaşlar?

Buyurun.

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI ALPER YATMAZ – Öncelikle sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Birkaç not aldım da aklıma takıldı, aydınlanması amacıyla... Sunumunuzda üstün yetenekli ya da üstün zekâlılık kavramına değinirken ahlaki değerlere ve sosyal vicdana atıfta bulunduğunuz ve toplum yararına bir iş yapmasını şey yaptınız.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Evet. Aslında bunların kendi özelliklerinde var, adalet duygusu çok çok erken geliyor, çok idealistler, işte toplumsal olaylara çok duyarlılar, herhangi bir felaket olduğunda çok daha fazla etkileniyorlar normal çocuklara göre.

BAŞKAN – Ama hiç siyaset ve sosyal hayatla ilgilenmiyorlar Hocam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – İşte bu alanda eğitmemiz lazım. Her ne kadar bu eğilimleri var, lider özellikleri var ama liderlik programı uygulamazsak bazı özellikleri körelebilir ya da çete liderliğine dönebilir. Anarşistlerin çoğu çok normal zekâlı olanlar arasından pek çıkmıyor.

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI ALPER YATMAZ – O zaman suçlu ve hükümlülerden üstün yeteneklileri arayamayacağımız anlamına mı geliyor? Bunlar toplum yararına bir iş yapmıyorlar çünkü. Yani suçlular, hükümlüler, toplum yararına değil aykırı bir iş yaptığı için cezaevinde bulunuyorlar. O zaman sizin tanımlamanıza göre, üstün yetenekli ya da zekâlı kısmına girmiyor diye anlıyorum ben.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani evet, eğer kullanamıyorsa belki üstün zekâlı ama tam olarak beklediğimiz nitelikte bir üstün zekâlılık değil diyebiliriz çünkü sadece zekâ değil tabii insanı belirleyen.

BAŞKAN – Başka var mı?

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI ALPER YATMAZ – Okula geleceğim, okuldaki uygulamaya. Bildiğim kadarıyla Millî Eğitim Bakanlığında ilköğretimdeki bir çocuk en yakın okula kayıt yaptırmak zorundadır. Siz peki, İstanbul genelinde bu 24 öğrenciyi nasıl seçebiliyorsunuz? Millî Eğitim Bakanlığının sizin okula özgü bir şeyi vardı.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ona izin verdiler.

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI ALPER YATMAZ – Tamam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ama çevreden diğerleri sanıyorum, yakın çevreden... İşte birtakım hep kısıtlamalar geliyor. Mesela, çok düşük düzeyde olanlar da vardı, Türkçesi tam olmayan, biraz daha genişlettiğiniz zaman. Onları da almak zorundayız. Haklı olarak tabii Millî Eğitimdeki arkadaşlarımız da çekiniyorlardı çünkü yönetmelikler pek açık değil. Bir sorun olmasın diye.

BAŞKAN – Hocam, nasıl açık olsun? Test yaparken bir öğretmen 40 kişilik sınıfında 25 tane üstün zekâlı çocuk çıkarmış.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Maalesef işte...

BAŞKAN – İşte maalesef... Biraz oradan çekiyorsun kılıçığı alttan bir sürü şey çıkıyor. Bizi hareket ettirecek bir netliğe çok ihtiyacımız var. Sonuç alalım biz bu komisyonda.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Evet.

Yani bize “İlk seçerken nasıl seçiyordunuz?” demiştiniz, araya lakırdı karıştı. İlk önce rehberlik merkezleri, ilk etapta onlara başvuruyorlardı. Onlar seçiyordu. Şimdi 135'in üstünde. Ondan sonra biz o seçilenler arasında ortalıkta dolaşmayan testler uygulayarak belki standardizasyonu yapılmamıştı hepsinin ama bir sıralama açısından fikir veriyordu, o testleri uyguluyorduk ama sonradan tek etaplı seçimi... İşte o zaman da böyle ikinci bir seçimi olmadığı zaman bunlar çok ortaya çıkıyor çünkü her alanda var mesleğini kötüye kullanan kişiler. Testleri öğretiyorlar, farklı bir şey sorduğunuz zaman kalıyor.

BAŞKAN – Peki Hocam, çok çok teşekkür ediyoruz.

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI ALPER YATMAZ – Bir iki tane daha vardı ama.

BAŞKAN – Yalnız konuyla ilgili sor, sen planlamacısın, eğitimci soruları sorma. Onu eğitimciler sorsun, ben de eğitimcilerin çalışıp çalışmadığını görüyorum. Yani planlamayla ilgili sorabilirsin. Sen planlama yaparken bu konuya nasıl katkıda bulunacaksın? Önünde anlatılanlardan gördüğün engeller ne, onunla ilgili sor. Yoksa eğitim merakını gidermek için soru sorarsan herkes biraz sonra kaçır buradan.

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI ALPER YATMAZ – Tamam.

Planlamacı olarak biz okullar yapıyoruz. Köy okulları var mesela, genelde hepsinden öğrenci azlığından dolayı birleştirilmiş sınıf uygulamaları var. Sizin de modelde bir nevi birleştirilmiş sınıflarla yakın bir uygulama olduğunu, siz IQ'ları farklı olan insanları aynı sınıfa koyuyorsunuz ama birleştirilmiş sınıflarda ise yaşları farklı olanlar...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – ...olanlar konuyor. O üstünlerde de uygulanabiliyor eğer zekâsı çok yüksekse o zaman iki sınıf üstten bir çocukla aynı dersi görebiliyor.

KALKINMA BAKANLIĞI PLANLAMA UZMANI ALPER YATMAZ – Biz bu sistemi maddi olanaksızlıktan dolayı uyguluyoruz ama bildiğim kadarıyla İsviçre'de ya da Şili'de, başka ülkelerde bunu bilinçli olarak uyguluyorlar. Türkiye'de o zaman bunu elimine etmekten ziyade yaygınlaştırebiliriz diye düşünüyorum.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ama işte onlar bilinçli olarak onları bir araya getiriyorlar, gelişigüzel birleştirme değil.

BAŞKAN – O planlamacı ya, ha bire tasarruf etmekten bahsediyor.

Sayın Vekilim, buyurun.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Sayın Hocam, şimdi her iki uçtaki öğrencileri memnun ettiğinizi söylüyorsunuz. Bunu nasıl sağlıyorsunuz? Biri üstün zekâlı, biri ondan daha aşağı. Hepsini de aynı kategoride eğitiyorsunuz. Bunu nasıl sağlayabiliyorsunuz?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Şimdi, gerektiği derslerde ayırıyoruz. Mesela bunlar hangi dersler? Matematikte deli oluyor çocuklar yani kendi hızlarındaki bir grupta çalışmıyorlarsa felaket oluyor. Onun için eğer hızlı ise hızlı grubunu ayrı bir grup yapıyoruz, orta derecede hızlı olanları ayrı bir grup, daha yavaş olanları da ayrı bir grup yapıyoruz. Yani öğrenme hızlarına göre, o konuyla ilgili önceden kazanmış oldukları bilgilere göre böyle bir gruplama yapıyoruz.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – O eğitim süreci içerisinde alanla ilgili...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Evet, evet, o zaman ayırıyoruz ama mesela bir resim dersinde pek ayırmıyoruz ama imkânlar olsa... Mesela orada normal çocuk da o alanda çok başarılıysa o da bir üst grupta olma şansını yakalayabilir. Böyle yapılırsa çok daha iyi tabii, diğer derslerde de.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yani başarılı tenisçiyle, başarılı futbolcuyu aynı yerde tutmuyorum, hepsi başarılı ama kendi alanında diyorsunuz değil mi yahut da mahalle takımıyla profesyonel takımı...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Hayır, bunların arasında üstün olanlar da olabilir diyorum.

BAŞKAN – Mahalle takımından bir gün profesyonel, milyon dolarlık futbolcu çıkar diyorsunuz.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Olabilir. Ama zihinsel olarak onları da tatmin etmek lazım, onlara göre eğitim vermek lazım. O açıdan gerekli bence.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Sayın Başkanım, ben Hocama çok teşekkür etmek istiyorum. Benim de çok inandığım ve işaret ettiğim bir konuya özellikle değindi, arkadaşımız da ondan kısaca bahsetti ama üstün yetenekli, üstün zekâyâ sahip olan insanların muhakkak ama muhakkak etik değerler konusunda çok duyarlı olmaları lazım.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Çok lazım.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Ve “vicdan” dediğimiz hani tanımı belki çok kolay olmayan, hani bir insana vicdani eğitim nasıl verilir? Bununla ilgili çeşitli tartışmalar oldu. Tartışmaya hiç girmek istemiyorum ama çok önemli bir kavramın muhakkak bizim komisyonumuz tarafından da bilinmesi, dile getirilmesi gerekir. Mademki biz üstün yetenekli insanları hem tespit etmek hem de onları yönlendirmek, onların eğitimlerini gerçekleştirmek üzere bir plan ortaya koymaya çalışıyoruz. Dolayısıyla etik değerler konusunda çok hassas davranmamız gerektiğinin altını bir kez daha çizmek istiyorum.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Geliştirmemiz de gerekiyor tabii.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Ben tanım olarak... Eğer bir insanın beyin yeteneği kuvvetli ise bir kere o üstün yeteneğe sahiptir tıpkı fiziki kuvvet gibi ama bu fiziki kuvvetin kaba kuvvet biçiminde kullanılması, birinin hakkına tecavüz etmesinin nasıl yasal veyahut ahlaki olarak birtakım yaptırımları varsa biz bunları olumlu karşılamıyor isek üstün bir beyin yeteneğine sahip olan insanın da bunu insanlığın iyiliği için, insanlığın menfaati için kullanması gerektiğini hepimiz inandırmalıyız, bu şekilde kabul etmeliyiz. Yoksa çok büyük yeteneğe sahip olan insanlar bunu kötü kullanabilirler, karşındakini ikna yeteneği çok kuvvetli olduğu için işte yalan söyleyebilirler, kandırabilirler, dolandırıcılarda gözükken, zaman zaman çeşitli ülkelerdeki siyasetçilerde gözükken, yerine getiremeyeceği vaatleri ortaya koyarak inandıran insanlar. Bunlar da aslında yetenekliler ama bu yeteneklerin iyiye kullanılmadığı örneklerdir. Kısaca buna bir kez de ben işaret etmek istedim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Peki.

Çok çok teşekkür ediyorum ve Hocama hemen geçmek istiyorum.

Hocam, katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Hocam, buyurun.

Ben şöyle bir başlık açayım Hocam: Eğitim programcısı ne demek? Kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Ne yapar eğitim programcısı, hayatımızda bu eğitim sistemi içinde neyi değiştirir? Bir de özellikle özel yetenekli çocuklar için nedir katkı, oradan başlayalım.

Buyurun, söz sizin Hocam.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Eğitim programcısı, eğitim programları ve öğretimi ana bilim dalından mezun olan ve de eğitimin planlanması, yöntem teknik ve stratejinin işe koşulması ve buna uygun olarak da değerlendirmeyi yapabilen kişilerdir yani program geliştiren kişilerdir.

Bizim Bakanlığımızda ilk uygulanan programlarda programcı olmadan yapıldığı gibi. Programlar da yürümemişti. Son zamanlardaki programlarda programcı mutlaka bulundu. Bulunması da gerekir Hocam. Birincisi bu.

İkincisi, üstün zekâlıların eğitiminde sadece normal bir eğitim verilmiyor bu çocuklara, normal millî eğitim müfredatı verilmiyor, var olan programı farklılaştırıyoruz. Bu farklılaştırmayı yaparken çocukların ilgi, istek, ihtiyaçlarını da göz önünde bulunduruyoruz. Bunları göz önünde bulundururken de zenginleştiriyoruz, derinleştiriyoruz ya da öğrencinin ihtiyacına göre sınıf dahi atlatılabilecek şekilde planlamayı gerçekleştiriyoruz.

Sunumuma geçebilirim.

Şimdi çok fazla şeye girmeyeceğim ve de çok kısa ve net bir şekilde... Sizi yormak da istemiyorum.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Yok, yok, biz yorulmak istiyoruz.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Öğretmen eğitimin her kademesinde önemli ama üstün zekâlılar için gerçekten 2 katı bir önemi var. Neden? Öğretmen öğrenciyi tanımadığı ve o öğrencinin istek ve ihtiyaçlarını bilmediği için... Çocuklar çünkü hareketli, çocuklar duygusal ve dediğim gibi, ders ilgisini çekmiyorsa, ihtiyacını karşılamıyorsa mutlaka kıpırdanmaya başlar veyahut da kalkıp dolaşmak ister. Hemen çocuğun damgası hiperaktif.

BAŞKAN – Daya hapı!

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Evet ve de bunun üzerine ilginç olan bir şey var, götürülen bilmiyorum doktorlar da dediğiniz gibi direkt ilaca başlıyor ama bunun bir altyapısı, bir boyutu gerçekten araştırılmıyor. Onun için de üstün zekâlıların öğretmeni öyle bir yetişmeli ki bir çocuğun hakikaten hiperaktif mi yoksa başka bir özellikten mi olduğunu –bu çok küçük bir örnek olduğu için söylüyorum- farklı mı olduğunu bilebilecek nitelikte bir öğretmen olması lazım. Çünkü zekâ dağılım eğrisinin bir ucunda zihinsel engelliler var, bir ucunda üstün zekâlılar var. İşte burada öğretmenin çocuğun nerede olduğunu çok çok iyi ayar edebilecek nitelikte olması gerekir. Sınıf ortamlarında algılaması düşük, zekâ düzeyi düşük, öğrenme sorunu yaşayan öğrenciler ne kadar sorunlu ise üstün zekâlı, hızlı öğrenen çocuklar da maalesef o kadar sorunludur çünkü ihtiyacına cevap veremezseniz çocuk mutlu olmaz. Mutlu olmayan çocuk da öğrenmede sorun yaratır.

Üstün yetenekli çocuklar eğer uygun imkânlarda eğitilmezlerse, gerekli önlemler alınmazsa çok ciddi sorunlarla karşı karşıya gelebiliriz. Öğrenme güçlüğü çekenler kadar üstün zekâlı çocukların eğitiminde de ayrı bir program zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Çünkü öğrenme güç ve yeteneği üstün olan çocuklar için yetersiz bir öğrenme programı uygulamak sadece onları olumsuz davranışlara yöneltmekle kalmaz hem çocukların sınıftan dışlanmasına, öğrenme merak ve ilgisinin azalmasına da sebebiyet verilir. Hatta buna Einstein örnek verilir, Churchill örnek verilir. İhtiyacına yönelik eğitimi alamadığı için okulu bırakıp sonradan kendileri kendi kendilerine ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yetiştikten sonra o düzeye geldikleri söylenmektedir.

Toplum için çok değerli ve önemli olan bu kişilerin topluma kazandırılması dikkatli ve iyi tasarlanmış bir eğitimle mümkündür. Bu alandaki başarı ise bu hizmeti sağlayacak personelin, dolayısıyla da öğretmenlerin niteliğine bağlıdır. Öğretmenlerin hepsi mutlaka her öğretilerde olması gereken mesleki performansı kazanmış olacak. Bunun üstüne bu çocukların özelliklerini bilerek daha duygusal, daha hassas bir yaklaşımla bu öğrencilere yaklaşması gerekir. Çünkü çocuklar öğretmen tutumlarından diğer öğrencilere göre çok daha çabuk etkileniyorlar.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Lisans düzeyinde mi bu programa öğretmen yetiştirilmeli, yoksa lisansüstü eğitimle mi?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Şimdi oraya da geleceğim Hocam, orada da vereceğim bir şeyle bağlantı kuracağım onun için.

Üstün zekâlı öğrencilerin öğretmenleri üstün zekâlı olmalı mıdır? Bana çok sorulan bir soru. Ben bu soruyu burada birkaç kaynağa bakarak, literatürde de kendi okuduklarımdan sentez ederek bir cevap buldum. Size de gelebilir, belki de sizlerin de bana bir katkınız olur diye bunu buraya özellikle getirdim.

Üstün zekâlı öğrencilerin öğretmenlerinin de üstün zekâlı olmaları konusunda bir yargıya varabilmemiz için öncelikle üstün zekâyâ yüklemiş olduğumuz anlamı irdelemekte yarar var. Zekâ deyince biz sadece IQ'yu mu kastediyoruz, yoksa zihinsel yetenekleri mi kastediyoruz? İşte burada eğer genel olarak zihinsel potansiyel olarak algılanıyorsa üstün zekâlı öğrencilerin öğretmenleri de üstün zekâlı olmalıdır ama eğer üstün zekâ farklı yetenek alanlarında üstünlük olarak algılanıyorsa üstün zekâlı öğrencilerin öğretmenlerinin de üstün zekâlı olmalarına gerek yok fakat öğretim verdikleri alanda uzman düzeyinde yeteneğe sahip olmaları gerekmektedir. Biraz önce de konuştuğumuz gibi, müzik yeteneği varsa bunu sıradan bir müzik öğretmeni değil, gerçekten müzikte yeteneği olan birisinin vermesinde yarar var.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sıradan olunca algılayamaz, anlayamaz.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Onun ihtiyacını karşılayamaz.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Öğrenciler tamamen başka bir potansiyele geçip yani gır gır geçmeye başlıyorlar.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Şeylerde vardır, hepimiz biliriz, böyle halk arasında da dolaşır “Kırmızı çiçekli, yeşil yapraklı çiçek yaptırmaya zorlayan öğretmen işte öğrencinin yaratıcılığını kör etmiştir.” Diye. Bu artık yaratıcılık kitaplarından alınıp sonra bu çok basitleştirilerek böyle indirgendi. Normalde kalıba sokmak değil kalıbın dışına da çıkmasına fırsat vermek gerekiyor.

Üstün zekâlı öğrencilerin eğitimleri için öğretmen seçilirken öğrencilerin yetenek düzeyleri ve eğitim kademeleri de dikkate alınmalıdır yani hangi öğrenciye alacağız, hangi düzeyi alacağız, ona göre de öğretmenlerin düzeyleri ve kademelerinin de belirlenmesi gerekir. Üstün zekâlı öğrencilerin öğretmenlerinin bir öğretici olmalarının yanı sıra onlarla paylaşan bir arkadaş ve onlara yol gösteren bir rehber olmaları da istenmektedir.

Lewis üç temel özellikten bahseder üstün zekâlı öğretmenler için. Öğrencileri iyi hissetmeli, onlar gibi olmalı yani empati yapabilmeli, normal öğretmenlerden farklı, daha yetenekli ve daha zengin bir hayal gücüne sahip olmalı, neyi öğreteceğinden çok öğretecekleri konular hakkında nasıl düşüneceğini öğretmeli.

BAŞKAN – Hocam, siz üniversiteye alırken bu yeteneklere bakarak mı alıyorsunuz?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – İşte almıyoruz da biz de alabilirdim diye onu istiyoruz, keşke alabilsek diye onu istiyoruz.

Öğretimde sıra dışı yöntem ve yeterliliklere sahip olmaları.

Şimdi, ben, bizim aldığımızı da eleştireceğim, biraz sonra oraya da geleceğim. Kısacası, bu öğretmenler etkili öğretim etkinliklerini bilen, araştırmacı, esnek olan, farklılığı kabullenen, eleştiriye açık, yaratıcı, rol model yapabilen ve düşünsel olarak sıra dışı olmaları gerektiği söylenilebilir.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Aslında bütün öğretmenler öyle olmalı.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Akademisyenlerin de böyle olması lazım.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Aynen öyle.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Bir toplumda bütün insanların böyle olması lazım.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Doğru, haklısınız...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Şimdi, bizim bir başka sıkıntımız daha var. Bizim bu üstün yeteneklilere öğretmen yetiştirmede bir standardımız yok. YÖK’de bir program, Ümit Hoca’nın girişimleriyle sınıf öğretmenleri için açılmış, daha sonra lisansüstü, yüksek lisans ve doktora programlarımız var. Ama mesela Amerika üstünlerin öğretmenleri için standart belirlemiş. Niye bizim de böyle bir standardımız olmasın? Mutlaka bizim de üstün yeteneklilerin öğretmenleri için bir standardımızın olması gerektiğini düşünüyorum. İşte buradaki standartlar bunlar. Üstün zekâlı eğitiminin temelleri, gelişim özellikleri, farklılıklar, öğretim stratejileri, ortamlar, dil ve iletişim, öğretim planlama, iş birliği, mesleki ve teknik uygulama, değerlendirme.

Şimdi, temellerde neler var? Üstün zekâlı ve yetenekli eğitimcilerin bu alanın felsefeye, kanıtlara dayandırılmış prensipleri, teorileriyle ilişkili politikalara, farklı ve tarihî bakış açılarına, ülkede baskın kültüre bağlı gelişen her türlü temel eğitim konularını öğrenmesi gerekiyor. Gelişim özelliklerine baktığımız zaman öğrencilerin gelişimleriyle ilgili ve gelişimsel olarak öğrenmelerindeki değişimlerin bir standarda bağlanmasının gerekliliğini ve o standartları da ortaya koymuşlar. Bireysel farklılıklarda da her bir bireyin bireysel olarak farklılıklarına göre nasıl eğitim verileceği de yine standarda bağlanıyor. Öğretim stratejilerinde genel ve özel eğitim programlarını, öğrenme ortamını modifiye etmek ve öğrencilerin daha zorlayıcı, daha işe yarar bir şekilde bilgi nasıl kazandırılabilir, bunun yolları bu boyutta kazandırılıyor.

Öğrenme ortamı etkileşimlerinde öğretmenleri, öğrenme ortamlarını ve çevrelerini, öğrencilerin bağımsızlığını, motivasyonunu, öz yeterliliğini ve öz değerlendirmelerini nasıl gerçekleştirecekleri yolundaki standartlar da bu boyutta ele alınıyor.

Dil ve iletişim önemli bir standart. Yetenek gelişiminde dilin rolü ve sıra dışı davranışlarının bu gelişimi engelleyebileceğini ya da güçleneceğini savunuyorlar. Bununla ilişkili de standartlar belirlenmiş.

Planlamada ise üstün zekâlı ve yeteneklilerin eğitiminin merkezinde üstün zekâlı ve yeteneklilerin eğitimleri genel ve özel programla bağlantılı olarak yapılmalı, gerektiğinde uzun vadeli ya da kısa vadeli planlamalarla öğrencilerin eğitimleri gerçekleştirilmeli.

BAŞKAN – Hocam kim yapıyor şu anda bunu, millî eğitimin içinde?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Amerika’da yapıyor, bizde de yapılınsı diye öneriyorum. Standardımız yok.

BAŞKAN – Yani şu anda yapan bir şey yok.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Yok yok, yapalım istiyoruz. Sizler de bu konuda desteği vererseniz standardımızı oluşturalım.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Öğretmenlerimiz hazır mı?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hazır.

Değerlendirmede ise çocukların çoklu değerlendirme yollarıyla ilgili standartlar belirleniyor. Mesleki, biraz önce söylediniz değer eğitimi ve mesleki ve etik değerler öğrenciye bu boyutta uygulamalı olarak kazandırılıyor, iş birliğinde de üstün zekâlıların aileleri, öğretmenleri ve çevreyle etkileşimleri nasıl yapılacağı yine standartlara bağlanmış. Bizim ülkemizde bu konu son iki yıldır üst düzeyde gündeme getirildi, onun için umarım bundan sonra bizim de bir standardımız olur. Çünkü bir kalite olması lazım. Bir kalitenin de olabilmesi için belirli bir ölçütü koyacağız ki biz bu kalite kontrolünü yapabilelim.

Dünyanın pek çok ülkesinde üstün zekâlılar eğitimi lisansüstü düzeyde yapılmakta. Ancak bazı ülkelerde bir yıllık süren beş ya da altı ders farklı branşlardaki kişilere sertifika programlarıyla yetiştiriliyor. Örneğin matematik öğretmeni, bir yıllık ama bizim gibi bir hafta, on günlük seminerle bilim sanat öğretmeni...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Artı eğitim alıyorlar.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hocam yetmez, altı ay da yetmez.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Hayır, hayır, artı bir eğitim alıyorlar.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Tabii, tabii. En az bir yıl süren bir eğitimden geçtiğini görüyoruz. Onun için de bizde de mutlaka eğitimde lisansüstü programlar, lisans programları ve hizmet içi seminerler ve çalışmalar çok iyi işlevsel olarak yapılırsa bu öğretmenler yetiştirilebilir.

Yalnız, ben bir hafta, haziranda Antalya’ya gittim, bilim sanat öğretmenlerine hizmet içi eğitim seminerine. Yedi gün aralıksız eğitim verdik hem de sabahtan akşama kadar yoğun bir şekilde gitti. Ki onlar istekli bir grup diye verilmesine rağmen nedense bizim öğretmenlerimiz hizmet içi eğitim ve bir tatil görüyorlar. Antalya’daydı, planlamayı ben yaptım. Yapınca ben öğleden sonrayı da doldurdum.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Antalya’da yapmayacaksınız.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Onu ben yapmadım, orayı onlar yaptılar da...

BAŞKAN – Oranın bilim sanat merkeziymiş ya, orada yaptı mecbur.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – “Dersin dağılımlarını –bana- nasıl koyalım?” dediler. İşte “Sabahtan şu, öğleden sonra bu” derken, tabii, akşama kadar program sarktı. “Biz buradan hiç denize ayağımızı sokmadan mı gideceğiz?” diye aldığımız cevaplar oldu. Yani hizmet içi eğitimin tatil kavramına geldiğini ben bu sene öğrendim.

Türkiye’de hepimizin bildiği gibi zaten lisans düzeyinde, yüksek lisans ve doktora düzeyinde biz veriyoruz, İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi. Yüksek lisans düzeyinde Eskişehir Anadolu Üniversitesi veriyor. Yine Maltepe Üniversitesi de lisans düzeyinde üstün yetenekliler eğitimi vermekte ama tekrar söylüyorum: Mutlaka o sertifika programları yani adı sertifika da olacaksa... Biraz önde dediniz ya “Hızlandırılm. İlla ki lisans mı okutulm?” Eğer bunu da yapacaksa en az bir yıl süreli hakikaten örgün bir eğitimin içerisinde bir hizmet içi eğitimle veya sertifika programıyla o öğretmenler... Matematik öğretmeni gelsin, o sertifika programını alsın, öyle üstün zekâlılar branş öğretmeni olsun. Ama dediğim gibi bir haftalık, on günlük seminerlerle bu iş olmaz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bir şey sorabilir miyim: Şimdi, lisans düzeyinde bu üstün zekâlı çocuklar öğretmeni olarak yetiştiren çok sınırlı sayıda program var değil mi?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Evet.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Şimdi, bu lisanstan çocuk giriyor, üstün zekâlı çocukların öğretmeni olarak mezun oluyor ama bu, Türkiye’nin ihtiyacını karşılama açısından çok sınırlı ve yetmiyor. Şükürler olsun diyeceğim ki formasyon da kaldırılıyor, kaldırıldı veya. Ben çok memnun oldum bu karara.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Biz de kaldırılacakmış diye duyduk.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Kaldırılıyor... Yani bu çok iyi bir şey, formasyonun kalkması, eğitim fakültelerinin fonksiyonlarını elinden alan bir uygulamayı çünkü.

Şimdi, pratikte bunu uygulamaya koyabilmemiz için herhangi bir bölümünden eğitim fakültesinin mezun oldu. Sizin de söylediğiniz gibi, işte matematik öğretmenliğinden mezun oldu. Bunun lisansüstü eğitimle mi üstün zekâlı çocuklar öğretmenliğine geçmesi daha derin bir bilgi ve birikim yaratır. Ki şimdi tezsiz yüksek lisans programlarımız da var. Mevcudu yani daha önce okullardan çıkmış olanları da ihtiyacı karşılamak için ayrıca bir yıllık bir eğitime tabi tutmaktan bahsediyorsunuz. Benim güvenemediğim şey bu bir yıllık eğitim. Bunu kim verecek? Bakın, bu sorulara da cevap bulmamız lazım.

1) Tezsiz yüksek lisansa öğrenci alırken veya yüksek lisansa öğrenci olarak öğretmen yetiştirecek kişiyi alırken bir değerlendirme kriteri zincirine ihtiyaç olduğu sizin söylediklerinizden anlaşılıyor. Bunu kim yapacak? Hepimiz üniversiteleri biliyoruz. Bunu, ciddi bir biçimde kaç üniversitemiz bu seçimi yapabilir? Soru bir. Ben de aynı üniversiteden geldiğim için çok rahat soruyorum bunu.

2) Diyelim ki doğru şekilde seçip alan sınırlı sayıda üniversite var, peki, bunu yaygınlaştıracamız, Türkiye’nin ihtiyacını karşılayacağız. Bu kaliteyi, bu standardı kaç yerde tutturabiliriz? Geçmişte mesela doktora hakkı her üniversiteye verilmişti. Acaba böyle bir formül düşünülebilir mi? Yani eğitim fakülteleri içinde de seçilecek belli eğitim fakültelerinde ancak üstün zekâlı çocukların öğretmenini yetiştirme lisansüstü programlarının açılması gibi bir yöntem önerir misiniz?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Şöyle önerebilirim bakın bu dediğinizi: Şu anda ihtiyaç olduğu için tezsiz yüksek lisans şeklinde ya da dediğim gibi bir yıllık sertifika. Biraz önce söylediğiniz gibi sertifikaya pek sıcak bakmıyorum ben de ama mutlaka bir yüksek lisans yapması gerekir. Bu yapanlardan da dediğiniz gibi birkaç üniversite bu görevi alabilir. Yalnız birkaç üniversite aldığı zaman yani binlerce kişi doldurulmasın çünkü o verecek eğitim uygulamalı ve “work shop”larla yürütüldüğü için öğrenci sayısının da, bu lisansüstü eğitime alınacak kişilerin de sayısının da belli bir sayıda tutulması lazım.

BAŞKAN – Demin bahsettiğiniz yerde bir “empati” ifadesini kullandınız. Şimdi, üstün yetenekli ve zekâlı insanların daha az kompleks, daha az empati kabiliyeti olduğunu düşünüyoruz. Bu çocuklarla muhatap olan öğretmenin de kompleksten arınmış, empati kuvveti... Bunun da yine en azından o çocukların seviyesine daha yakın bir gelişmiş zekâsının olması gerekiyor. Bu karakter tahlillerini, bu aradaki farkları yapabilecek bir süzme şeyiniz var mı? Olacak mı mesela? Yoksa, “Bu herkesin girdiği sınava girip ne kadar soru çözerse” den mi alacaksınız?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Onun için de belli yerlere bu hak tanınmalı.

BAŞKAN – Her yere olmamalı...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Yani üç üniversiteyiz biz şu anda ana bilim dalı olan. Üç üniversitedeki akademisyenler ve bu işte ilgilenen diğer üniversitelerdeki akademisyenlerle birlikte bir ortak çalıştay düzenlenir. Bu çalıştay içerisinde kriterlerimizi belirleriz. Böylece de her üniversiteye, “A” üniversitesine ya da “B” üniversitesine seçim yapılırken o kriterler göz önünde bulundurulur.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Belki anonim bir jüri, sadece o okulun hocaları bile değil, tıpkı doçentlik jürileri gibi anonim bir jüri. Yani kimsenin kimseyi kayırmayacağı...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Evet, evet, kesinlikle...

YÖK TEMSİLCİSİ YRD. DOÇ. DR. MÜCAHİT COŞKUN – Sistem içerisinde üniversitelerde aslında lisansüstüne gitmeden çift ana dal ve yan dal uygulamaları var. Bunun Türkiye’de çok işlevselliği olmadı belki ama lisans düzeyinde eğitim fakültelerinde... Zaten üç tane ana bilim dalı var Türkiye’de üç ayrı üniversitede, bu üniversitelerin eğitim fakülteleri de eski ve köklü. Buralarda yan dal şeklinde sertifika programı ya da çift ana dal şeklinde ikinci bir diploma hakkı da verilebilir aslında.

BAŞKAN – Şu anda çift sadece açık öğretimler için var.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ana dalı bile yok ki.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Çift dal da veriyoruz, yan dal da veriyoruz, normal de veriyoruz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – O zaman dal kalktı değil mi?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Yok yok var ama bizim verebileceğimiz kontenjan kaç kişi? Bizim bölümün dışında 5 kişi.

BAŞKAN – Duyuyor musunuz bunları Mücahit Bey.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – 5 yüksek lisans...

BAŞKAN – Kaç tane istiyoruz?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Zaten 40 kişilik kontenjan, 10 da öyle geliyor, 50 kişi oluyor. Zaten o kadar çok değil.

BAŞKAN – 100 yetiyor mu?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL - Bu sefer de nitelik gidiyor.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Çok diyorum ben, nitelik gidiyor.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Çift ana dalın özelliği o zaten de...

BAŞKAN – 1 milyon çocuktan bahsedelim. 2 milyon diyoruz, yarısını attık, 1 milyon çocuktan bahsediyoruz. Siz 50-50 kaç yüz yılda o istenen seviye gelirsiniz?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – İki şube yapılabilir, ona karşı değilim. İki şubede 80 öğrenci alınabilir, 10’ar tane de çift dal, yan daldan geliyor çünkü, o 100’ü bulur.

BAŞKAN – Ne demek istediğimi anlatabildim mi?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Sizin dediğinizi anladım.

BAŞKAN – 1 milyon çocuktan bahsediyoruz. 50 kişi mezun vererek kaç yüz yılda biz ihtiyacı karşılayabiliriz?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ben de 50 kişi demiyorum, ben de 100 kişi yaptım kontenjanı diyorum.

BAŞKAN – Yaptınız mı?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ama şu var...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Mesela yirmi tane üniversite seçeceksiniz, on beş tane üniversite seçeceksiniz, bunun altyapısını nasıl belirleyeceksiniz?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Oralarda o ana bilim dalını açacaklar ama her yere açmak değil.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Üniversiteler belirlenecek. Bakın, burada bana göre en önemli şey, lisansüstü eğitime seçim. O seçim belirleyeceğimiz doğru kriterlerle yapılırsa sistem çok hızlı çalışır ama siz isterseniz 1.000 kişi yetiştirin kriterler doğrultusunda seçim yapılmazsa sonuç sıfırdır. Onun için o seçim sürecinin anonim jüriyle yapılabilir hâle getirilmesinde yarar vardır objektif kılınabilmesi için.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Daha siz onu söylüyorsunuz, kriterleri iyi bir seçimle... YÖK bize gelen öğrenciyi normal puandan çıkarıldı, YGS 6’yla alınıyor.

BAŞKAN – Mücahit Bey bunları not alıyorsunuz değil mi, YÖK?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Oysaki bu çocuklar, bu öğretmenlerin alınması gereken nedir? Bunların puanlarının bir matematik öğretmeni veya bir sınıf öğretmeni puanından daha yüksek olması lazım.

Özel eğitim bölümünün altında bir ana bilim dalı diye özel eğitimdeki zihinsel engelliler öğretmenliği, işitme engelliler öğretmenliği gibi buradaki çocukların da...

BAŞKAN – O zaman Hocam sizle şey yapalım, bize bir önerme hâlinde yani sadece eğitimcinin eğitilmesi ve belirlenmesini müstakil bir önerme hâlinde bize verirsiniz...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Veririm...

BAŞKAN – ...YÖK temsilcileri geldiğinde onlarla paylaşalım. Net bir şeyler yani sayısına kadar biz...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Rektörler de çalışsın biraz. Rektöre götürsün. Rektör getirecek bunu. Eğitim fakültesi ile rektör ne iş yapar? Eğitim fakültesiyle bu projeyi yapar, projelendirir, önerileri alır, bu değerlendirmeyi YÖK'e taşır ve Üniversitelerarası Kurulun gündeminde bu bütün birimlerin bu konudaki talepleri konuşulur karara bağlanır.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Nur Hocam yazıldı ama düzelmedi.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bizde böyle bir şey... Bizde kontenjanı 50'den 100'e çıkarıyor YÖK, bilmem... Eskiden beri böyledir. Yok o programı kaldırıyor, öbürünü koyuyor yani böyle bir şey yok. Üniversitelerde bir planlama yok, ihtiyaç gözetilmiyor, talep-arz yok, hiçbir şey yok, kusura bakmasın.

BAŞKAN – Hocam, siz o yazınızı bizimle paylaşır mısınız tarihleriyle? Yani bugüne kadar...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ben size mail atayım Hocam yazıyı, aynen size göndereyim mail'inize.

BAŞKAN – Tamam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Bir şey ekleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yüksek lisans üzerinde fazla durduk. Tabii ki yüksek lisanslı uzmanlarımızın olması gerekli. Bu kriterleri dikkate almamız lazım ama benim şimdiye kadar gördüğüm -bunlar, tabii, önlemler alınmıyordu- yüksek lisans yeterli olmuyor. Çünkü ne kadar biraz daha elemeye gelmiş oluyorlar ama eski eğitim sistemimizin izleri hep var, yaratıcı değiller, eleştirel düşünmüyorlar ne kadar iyi olursa olsun. Bize de üniversite, işte, iki sömestrde dersleri bitirin... İki seneye yayalım dedik, ona da izin vermiyorlar. Özel üniversite daha pahalıya çıkacak, müşteri bulamaz diye onlar da kabul etmiyor. Daha iyi elemanlar olmasına rağmen, maalesef yeterli olmuyor ancak tezlerini yaparken biraz uygulama yapıyorlar.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Tezsiz olsa izlenir bu.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ama yetmiyor, uygulama çok önemli.

BAŞKAN – Şimdi Hocam bir ara geçiş döneminde mutlaka nitelik kaybı olacak, bunu kabul edin. Yani mesela biz şöyle "Bak kardeşim, önümüzdeki bir yıl içinde atamalarında senden en az rehberlik öğretmeni kadar, şu kadar üstün yetenekli çocuk eğitici atamanı istiyoruz." dedik mi. Bu arada dediğiniz bütün kalıntıları alarak gelecek, araya bin tane torpil koyarak gelecek, bunlar olacak bir süreçte. O süreçte de diğer taraftan YÖK'ün planlamasına yani ne yapıyorsun? Biz bunu sosyal hizmetlilerde falan da görüyoruz. Şu anda bin tane ihtiyacım varsa, okul veriyor on yüz milyon sene falan ancak mezunlarıyla bugünün ihtiyacını karşılıyorsun. Hocamın dediği gibi bir öngörü yok yani planlama bu işte kusurlu, YÖK... Öngörüsüz bir yürüyüş var.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Burslarını bu işe tahsis etsin YÖK, yurt dışı burslarını.

BAŞKAN – Gibi... Evet... Diyelim ki, yurt dışına göndereceklerin en az şu kadarını bu meziyetlere sahip arkadaşlardan seç, ondan sonra döneceğiz öbür fakültele, "Bak, sen de çocuklarını yönlendirirken mesleki olarak şöyle yönlendir." falan diye net koyarsak ilk kısımda mutlaka kalite şeyi olacak ama süreç o kaliteyi bize daha net hâle getirir.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Bir şey ekleyebilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani lisans düzeyindeki eğitimi kaldıralım demeyelim.

BAŞKAN – Hayır, hayır...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Çünkü dört senede devamlı uygulama okulda şey yapıyoruz, hiç olmazsa daha yetiştirmemiz mümkün oluyor. Nitelikli öğrenci gelirse o zaman çok daha nitelikli. Yani sayıyı artıralım niteliği düşürmeyelim.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Cazip hâle getirelim, daha fazla üniversitenin eğitim fakültesinin bu programı açması teşvik edilsin ama benim somut önerim YÖK yurt dışı burs veriyor lisansüstü eğitim için. YÖK belli bir süre bu bursların önemli bir oranını ileri zekâlı çocukların öğretmenini yetiştirme projelerine ayırsın, o tip öğrencileri de desteklesin ki iki taraftan birden, hem içeriden hem dışarıdan yetişenler bu ihtiyacı, öğretim üyesi de olup yeni öğrenciler de yetiştirebilecek şekilde hızlı karşılansınlar.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hocam, iki yıldır bir başka sorun daha yaşıyoruz biz mesela üniversitede lisansüstü eğitim bağlamında. YÖK kural getirdi, “En az 3 profesör, 4 doçent olmadıktan sonra doktora programı yürütülemez.” diye.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Biliyorum, kapatıldı onun için.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ama bütün programlar böyle kapatıldı. Peki, nasıl lisansüstü eğitim yapılacak? Üstünler alanında 4 profesörü nerede bulacağız biz? Bizim ülkemizde yok ki. Bölümde 4 öğretim üyesiyiz, daha yeni büyüyoruz biz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bakın, kendi üniversitesinden değil, bu yıllarca böyle götürüldü. YÖK temsilcisi de burada. Başka, aynı ildeki başka üniversiteden de öğretim üyeleri bu programda ders vermek koşuluyla görevlendirilebilir. O zaman bu programın açılmasına izin verirse darlık olan alanlarda bu sıkıntıyı aşarız.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ben bulurum o şekilde, var.

(Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Teker teker konuşmazsanız ve isminizi söylemezseniz orada “Bir kadın” diye geçer.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Mesela, ben de ilk açtığım zaman bu alanda yetişmiş benden başka kimse yoktu, sıfırdan başladık, hiçbir şey yoktu ama diğer hocalardan yardım aldık. Yani başka üniversiteden de olabilir, bu açıklığın gelmesi lazım.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Görevlendirme yapılabilir. Şimdi, bizden gitti Ümit Hanım, Maltepe'ye gitti. Şimdi, bu programda gelsin...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yani ben orada ders veriyorum, şimdi sayılmıyor çünkü o kadroda değilim diye. Hâlbuki program işlemeli.

BAŞKAN – Şimdi, buradan çıkarabilirsek inşallah, şunu çıkarmak istiyoruz ki, önünde bir yıl, iki yıl, üç yıl gibi, yanılıyorsam söyleyin, Millî Eğitim Bakanlığının kendi müfredat ve iç program yazılımını hedefleyip hem deneme test süresini tamamlaması, bu arada planlamasının içine bir yıl sokabilirdik ama ondan sonra çıktı. Üstün zekâlı çocuklarla ilgili planlamanın içine mutlaka yer bulması gerekiyor. Hem çocukların bursları hem yatırımları açısından bir de kamuoyu oluşturulması gerekiyor.

Ben önümüzdeki günlerde çok reklam veren kurumlardan biriyle bununla ilgili bir görüşme yapmayı düşünüyorum. Yani işte diyorlar ya “Yüzde 1’ini şuraya aktarıyoruz.” Bu güzel bir şey ve fayda da buldular. Mesela bunları dillendirebilecek reklamı yapıp “Ben fonumun şu kadarını laboratuvar harcamaları için üstün yetenekli çocuklar için harcıyorum.” diye yapabilirler mi diye görüşeceğim birkaç kurumla. Planlama bunu yaptıktan sonra Adalet Bakanlığının bir kere bizim tanım problemimizi çözmesi lazım. Kime diyoruz? Çünkü hep birlikte kaygımız kayırmacılık ve eğitim ile eğitimcinin kalitesinin bozulması. Yani bir de bilim alanına, bir de bu alana kayırmacılık girerse Allah selamet versin tuzun koktuğu yer, taşı tarağı toplayalım. Bir yerleri muhafaza etmemiz gerekiyor her hâlükârda.

YÖK, buyurun.

YÖK TEMSİLCİSİ YRD. DOÇ. DR. MÜCAHİT COŞKUN – Bir bilgiyi tashih etmek istiyorum: Doktora programlarının açılması için -değiştirildi bu, 2010’un sonundaydı sanırım değişiklik yapıldı- 1 profesör, 2 doçent olması gerekiyor en az doktora programının açılması için. İkincisi de, yüksek lisansta değişiklik yaptılar, eskiden 3 yardımcı doçent yetiyordu bir yüksek lisans için fakat birçok üniversite açıldığından dolayı 2 doçent şartı, aynı ana bilim dalında olmak kaydıyla, aynı üniversitede başka bir fakültede veya başka bir bölümde olsa dahi kabul edilmiyor. Belki bunların açılması gerekir.

BAŞKAN – Hanginize inanacağız? Bu kayıtlara kim inanacak? Hangisi doğru?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – “Dışarıdan bir başka üniversiteden geldiği zaman kabul edilmiyor.” diyor. Darlıklar için, her yer için değil.

YÖK TEMSİLCİSİ YRD. DOÇ. DR. MÜCAHİT COŞKUN – Belirli bölümler için, evet.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bunu aşabilirsek...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Mesela bizim alan için bu, rahatlıkla yapılabilir, alanda yok.

BAŞKAN – Hocam siz devam edelim.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Biraz önce paylaştığım gibi bizim öğrencilerimizin YGS 6 puan türüyle alınması. Bu da nedir? Gelen öğrenci kalitesi... İlk yıllarda sınıf öğretmenliği düzeyinde alınırken son üç devredir YGS ile alınmaya başladık.

Şimdi, bir başka sorumuz da, onu buraya not almadım, Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama Yönetmeliği'nde bizim yer almayıştık. Sadece sınıf öğretmeni olabilir. Oysaki bilim sanat merkezleri veyahut da özel eğitim kurumlarındaki üstün yeteneklilere eğitim verilen her yerde ya da örgün eğitim kurumlarında, mesela bizim şu anda yürütmeye çalıştığımız proje gibi bunlar örgün eğitimler yaygınlaşacak. O model olmazsa bir başka model ama ülkede bu mutlaka yapılacak.

BAŞKAN – Bunun için bir yönetmelik yetiyor mu?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Evet.

BAŞKAN – Sadece?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Evet. Yönetmeliğin çıkması gerekir denildi.

BAŞKAN – Bize o yönetmeliğin metnini yazar yollar mısınız?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Onu da yollayayım efendim, o da hazır, onu da Talim Terbiyeye, genel müdürlüğe yolladım, size de yollayayım, oraya da yollayayım.

BAŞKAN – Hem de oraya gönderme tarihlerini de bize gönderin.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Yok, ben oraya gönderdiğim üst yazıyla birlikte size mail atayım.

BAŞKAN – Tamam.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ben kendim şöyle bir model önerdim. Eğer yetmeyecekse, hızlandırılarak bir sertifika verilecekse ya da tezsiz bir yüksek lisans verilecekse yalnız orada bir ders unutmuşum-duygusal ve sosyal gelişim diye bir dersin de olması gerekir. Onu da koyduğumuz zaman bu becerilerle donanık bir öğretmen ister tezsiz yüksek lisans denilsin isim olarak, isterseniz bir sertifika programı olarak alınabilir ama en az -dediğim gibi- her dersin bir öğretim dönemini kapsamasını gerekir.

BAŞKAN – Tamam mı Hocam?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ve uygulamalı olmak...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Onu work shop'la olacak.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Uygulama şart yani üstün çocuk deyince böyle Einstein gibi biriyle karşılaşılacak zannediyorlar. Bu çocuklarla birlikte olmadan sınıflarında olabilecek üstün çocuğu tanımları mümkün değil.

AHMET DURAN BULAT (Balıkesir) – Sayın Hocam, bir şey sorabilir miyim bu arada? Bu programa katılacak öğretmenleri seçerken kıstas ne olacak?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hocam -onu biraz önce bahsettiğimiz gibi- bir kriter belirleyelim ve bizim de bir standardımız olmalı dedim, ona göre de yapılmasında yarar var dedim.

Tomlinson'ın bir şeyi var, çok hoşuma gidiyor benim o: Farklılaştırılmış Öğretim kitabının da başına yazmış: “Her beden herkese uymaz.” Onun için de “Bizim yetiştirdiğimiz her öğretmen de her öğrenciye hitap edemez.” diyorum ve onun için de her öğrencinin ihtiyacına cevap verebilecek nitelikli öğretmenler umarım yetiştiririz.

BAŞKAN – Hocam -şeyi yine netleştirmek istiyorum ben hepimizin anlaması için- program yapmak ne demek?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Program yapmak ne demek? Program bir öğretimin, bir dersin başından alalım hedefi belirlenecek, hedefe ilişkin içeriğini yazacağız, ona uygun, yine hedefe uygun -şimdiki adıyla kazanım Millî Eğitimdeki adıyla- yöntem, teknik, stratejilerimizi belirleyeceğiz ya da o kazanımlara uygun değerlendirmesini bir bütünlük içerisinde yapabilen beceriye sahip kişilerdir.

BAŞKAN – Tamam.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığının bu dediğini içeren bir program, kitabı var değil mi? Böyle mavi kapaklı bir kitabı var.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Evet.

BAŞKAN – Hocam, dehşet bir şey, güzel. Fakat çıkın şuradaki okula girin, bir öğretmeni çağırın, senin bransınla ilgili ne önermiş programcılar? Kazanımlarını söyle bana, çıktılarını söyle. Yemin ediyorum bir tane bulamazsın çünkü onu hiç açmamış, hiç okumamış, hiç ilgilenmiyor. Onun için de devamlı yani biz öğretmenin gerçekten niteliğini konuşmazsak eğer hiçbir şey... Onun için konunun açılmasını istiyorum. Programcılıktan bahsediyoruz hani sanki yokmuş gibi. Ben onu okudum, çalıştım, öğretmen değilim, başından sonuna kadar korkunç keyif aldım. “Allah Allah, bütün bunlar yapılırsa harika bir şey olur.” dedim. Ben sizlere de getirteyim arzu ederseniz yani içinde çıktısı... Bu Ziya Hoca zamanında herhâlde yapılmış.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ziya Hoca zamanında yapılmış.

BAŞKAN – Çok iyi bir şey. İyi de kardeşim yani daha şuraya gelmeden bitmiş tükenmiş.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – O programlar çok güzel.

BAŞKAN – İmtihan ettim gittim, ilçe millî eğitim müdürlerine, aldım açtım, dedim ki, bir şey... Baktı yüzüme. Öğretmenlere gittim, dedim ki “Hocam bransınız bu. Sizin bu yeni uygulamadaki kazanımlarınız ne?” “Efendim...” dedi. Bir de okullara ayrı ayrı yazılarak gidiyor bunlar yani öğretmenlerin eline. Emin olun bir tek...

Şimdi, burada deha yaratmanız... Merkezî sistemden en çok bunun için korkuyorum ben. Sokağa yansımıyor, öğretmene yansımıyor yani bununla ilgilenmiyor. Mesela, sizin orada “Biz ayağımızı denize sokmayacak mıyız?” diyen arkadaşlar, sistemin içinden bir an evvel denize ayağını sokabilecek başka bir bölüme aktarılması lazım. Çünkü en doğal hakkı onu isteyebilir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Şimdi, biraz önce o sizin söylediğinizi desteklemek için şunu söyleyeceğim: Biraz önce Ümit Hocanın bahsettiği bu Beyazıt Projesi’ni biz iki yıl Darüşşafaka okullarında uyguladık ve daha sonra Ümit Hoca ayrıldı ben yalnız kaldım, 7 kişiyiz bölümde, o zaman 2 tane öğretim üyesi, 5 tane araştırma görevlisiydi. Nereye gideceğimi bilemez bir haldeydim, onun için devam ettiremedim. İkinci kademeye de başlamışlardı. Hocam da öbür tarafta Maltepe’ye başlayınca devam ettiremedi ve çocuklar şu anda yedinci sınıflar ve sekiz oluyorlar. Deneme sınavları yapılıyor veya SBS sınavları yapıldı, tam puan alıyorlar. Ama hakikaten öğretmenler de bu işi ciddiye almıştı, yönetim de ciddiye almıştı ve özveri gösterildi. İşte biz Beyazıt Ford Otosan’da oradaki öğretmenin özverisini bulamıyoruz. Burada öğretmen eğitimiindeki çok önemliliğin ve öğretmenlerdeki istekliliğin çok ön planda olması ve sizin biraz önce “Sözleşmeli mi yapalım?” sorunuza “Evet” dememin nedeni de bu iki örneği karşılaştırmak için söylüyorum.

BAŞKAN – Sözleşmeli deyince şöyle bir tedirginlik hakkı olarak yapılıyor.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hayır, işten atılınsınlar demiyorum.

BAŞKAN – Tabii, tam tersi yani insanların özlük hakları emsallerinden daha da hatta avantajlı duruma getirebilir çünkü sözleşmeyi... Ama belirli bir noktada insanı çalıştırabilmeniz için en doğal hakkı ailesine yakın çalışmak istiyor ama onun ailesinin yaşadığı yerde fizik öğretmenine ihtiyaç yoksa da iki taraf da mağdur kalıyor. Bunları da düşünmemiz lazım. Hiçbir tarafı mağdur etmeyecek insanların iş güvenliği problemini, yaşam standardını tehlikeye atmayacak şekilde düşünmemiz lazım.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Ben size bu iki örneği getiriyorum ve aynı program uygulandı.

BAŞKAN – Tekrar programa dönüyorum Hocam, programın içeriğine dönüyorum.

Demek ki elimizde bizim iyi bir program var ama bunları okuyup hayata geçirmeyen de bir eğitimci kitlemiz var. Bunu da genel de herhâlde kabul ediyoruz.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Kabul ediyoruz. Yalnız o programda şöyle bir özelliğimiz var: O programdaki etkinlikler örnek etkinlik, öğretmenlerimizin onu örnek olarak koyup daha üst düzeye taşıması gerekir.

BAŞKAN – İşte onu yapmadıkları için bizim İstanbul’da özellikle kırtasiyeciler ödevleri çıkmaya başladı. Bizim oradaki kırtasiyeciler köşeyi döndü. Benim akşam eve geliyor kız, “Ödev var anne.” diyor, “Git kırtasiyeciyi kızım.” Çünkü çocuğun şey yapması bile mümkün değil.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Tezler bile öyle yazılıyor.

BAŞKAN – Tezler bile doğru öyle yapılır hâle geldi. Demek mi bu problemi çözmeden o içerik problemini çözemiyoruz.

Peki, o şeyin içinde -ben o zaman bakmamıştım- özel yetenekli ve özel zekâlı çocuklarla ilgili bir içerik var mıydı?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – O, normal çocuklar için. Onun için bizim o programı farklılaştıracağız.

BAŞKAN – Üstün zekâlı çocuklar için var mı yok mu Hocam?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIĞİL – Yok.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Biz yapıyoruz.

BAŞKAN – Tamam yapıyorsunuz da sizin de bir kitap hâline gelmiş..

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hayır, daha kitap hâline gelmiş değil.

BAŞKAN – Siz sadece o Ford Otosan’da...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Evet, ihtiyaca karşılık yapıyoruz biz.

BAŞKAN – Ama tek fakültesiniz Hocam.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Zaten yetişemiyoruz ki o bakımından. O kadar dersi yapamayız. Üç dersinki bitti, düşünme becerileri bitti sekiz yıllık, Talim Terbiyeye yollandı, yaratıcılık gönderildi...

BAŞKAN – Talim Terbiyede de bulacağız değil mi?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Biz gönderdik oraya kaybolmaydıysa...

BAŞKAN – Siz bize şunu söyleyin fakülte olarak: Biz YÖK’le şu yazışmaları yaptık şu kadar yıl oldu. İşte göndereceksiniz ya Talim Terbiyeye... Yani Bakanlığın ne zaman uyarıldığını, ne zaman muhatap alındığını, sizin nasıl görmezlikten geldiğinizi anlatabilmemiz için bizim bunlara ihtiyacımız var.

Buyurun.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Bir de sosyal duygusal gelişim programları yapıldı. Bu üç program geliştirildi, birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar.

Şimdi, bölersek ikinci kademeyi de bitirmiş oluyoruz o programda.

BAŞKAN – Mesela tavsiye edin, mutlaka Talim Terbiyeye üstün zekâlı olanlardan bir üye atanmadan diğerleri... Yani her yere bir kontenjan verelim.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Olabilir, olabilir.

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIĞİL – Şimdi 12 kişiye bir öğretmenin düşmesi gerekiyor yani 12 tane üstün çocuğa. Bunu düşünerek yapmamız lazım. Mesela, bizim işte o proje okulunda 24 üstün zekâlı öğrenci var, onlar için 2 tane ayrı öğretmen, bir de normaler için olması gerekir. Zaten bunu sağlasalar o grupları da rahatlıkla götürürebiliriz. O zaman 3 öğretmenimiz oluyor, üç ayrı grubu aynı anda götürmemiz mümkün olabiliyor bu durumda.

BAŞKAN – Dün işte cezaevine dedik ya orada 1 çocuğa 1,5 adam düşüyordu. Bakar mısınız çocuklarımız o hâle geldikten sonra 1 kişiye, 1,5 kişi düşüyor ve yine tabii mutlu olmaları mümkün değil. Emsali onun için yapmıyorum ben ama çok önemli bir şey yani. “14 çocuğa 1 öğretmen” diyorsunuz, kaç yüz yılda o hâle geleceğiz? Mümkün değil.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIĞİL – Ama herhâlde pilot bölgeler ilk önce seçilmesi... Niteliği elden bırakmayalım. Her şey bizde yapılıyor, çok sayıda yapılsın diye nitelik düşüyor amacına ulaşmıyor, sadece kağıtta kalıyor.

BAŞKAN – Şimdi Hocam, hizmet güvenliği ile iş güvenliği kavramları arasındaki ilişkide bir çalıştay... Eğer bunları da tartışmazsak o zaman işte nitelik dediğiniz şey... Şimdi iyiyi öncelermeyip iltifat etmediğiniz, herkese aynı maaşı aynı standartta verdiniz mi niye yapın? Mesela, ayın yarısını... Ben söylemek istemiyorum öyle okullar gördüm ki, Hocam 200 çalışma günününün 50 günü gelmiş okula çünkü eş önemli bir görevde mesela haklı bir gerekçesi var, protokol olarak ona eşlik etmesi gerekiyor, durmadan seyahatte, sınıf bomboş. Bir lise öğrencisi diğer okuldan geliyor derslerine giriyor. Şimdi burada neyi tartışacağım ben?

Soru var mı?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Hayır soru değil de bir şey eklemek istiyorum: Biz birçok yönetmelik hazırladık Millî Eğitime sunduk, genel müdürlüklere sunduk, kaç tane benim zamanımda hazırlandı, ondan sonra tekrar hazırlandı ve bu öğretmenlerin seçilme kriterlerini de önerdik o yönergelerde. Sonra da işe başladıktan sonra da işini yerine getirmiyorsa da nasıl devreden çıkarılması gerektiğini...

BAŞKAN – Rektör mü aktarmıyor bunu YÖK'e? Nasıl oluyor? Nedir arada kopan şey?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hocamın söylediği bu Beyazıt Projesi'yle ilgili konudaki üstünlerin örgün eğitimdeki alınacak öğretmenlerin nasıl olacak, onun kriterlerini ve de bir örgün eğitime yönelik bir yönetmelik tasarısı hazırlamamızı, Millî Eğitime sunduk...

BAŞKAN – Siz, fakülte olarak sundunuz.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Tabi anabilim dalı olarak yazdık, üniversiteden bir izinle Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Genel Müdürlüğüne gönderildi. Gönderildiğini de biliyorum, sayı numaralarını da biliyorum.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Kaybolmuştur belki, bir daha yollayalım.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Hayır, şubatta yine yolladım, en son bu şubatta yine yolladım.

BAŞKAN – Buyurun.

YÖK ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. MÜCAHİT COŞKUN – Sayın Hocam, teşekkür ediyorum.

Bir şeyi öğrenmek istiyorum: Talim Terbiyeye göndermiş olduğunuz o programlarda paralel müfredat modelini mi kullandınız? Yani onlarda zenginleştirme ve farklılaştırma mı yaptınız? Birinci sorum bu. İkinci de, mesela şöyle bir şey var: Diyorlar ki -yurt dışında bu tartışılıyor sizler de iyi biliyorsunuz- kimyada bir bileşiğin formülünü çok rahat çıkarabilirsiniz fakat insandan insana o kadar fark ettiği için bunun bir formülü yok. Bunun üstün yeteneklilerde de buna uygun olarak bir program çıkarmak mümkün değildir tartışmaları var. Bu bağlamda düşündüğümüzde programınızı bir kıyasla anlatabilir misiniz?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Paralel Program temel alındı ve aynı zamanda da entegrasyonu da sağlandı diğer bütün derslerle. Onun içinde en iyi zaten cevap veren bu tür çok fazla gruplar ve düzeylerle karşılaştığında en fazla katkı veren programlardan biri biliyorsunuz paralel...

YÖK ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. MÜCAHİT COŞKUN – Üniversitelerde, daha doğrusu yurt dışında tartışılırken bunların her birine kendine özgü program yapılması lazım gelir, genel bir program yapılamaz anlamındadır.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Zaten programın biz çerçevesini çizdik, içeriğini öğretmen doldursun. Çerçeve ve örnekleri verdik baktıkları gibi programa.

BAŞKAN – Aramızda üstün yetenekli çocuklarımızdan birisi var, bir vekilimizin de oğlu.

Kendini bir tanıştı, yaşadıklarını hocalarımla paylaş, sormak istediklerin varsa sor.

Sana taş çatlasın beş dakika...

ATAKAN SELAMOĞLU – Ben aslında çok üstün yetenekli değilim de...

BAŞKAN – Annen çok anlatıyor üstün yetenekli...

ATAKAN SELAMOĞLU – Anne psikolojisi...

Ben TED Ankara Koleji Lisesi mezunuyum, bizde üstün yetenekli diye ayırmıyorduk ama bizim IB diye programımız vardı Uluslararası Bakalorya diye çift diploma ile mezun oldum yani ben bir ÖSS için -o zaman öyleydi, ben üç sene önce mezun oldum- bir eğitim alıyorduk, bir de üstüne üstlük hani uluslararası programı bitirdim. Orada aslında bahsedilen şeylerin çoğu var, altı tane ders alıyorduk, bunların bir kısmı matematik fen, bir kısmı Türkçe, İngilizce, edebiyat tarzı, o tarz ve üçünü standart düzeyde alıyoruz, üçünü de daha level, kim neye daha çok ilgiliyse onları daha üst düzeyde alıyordum. Mesela ben matematiği aldığımda şu an üniversite bir, iki de gördüğüm şeylere biraz en azından tanışıklık olmuştu yani. Bir de bir yandan hem bunlar olurken bir de I like gibi bir şeylerden bahsedildiğinde insana bunu kazandırmak için bir de bizim KES diye bir program vardı, o da mezun olmak için creativity action ve services dediğimiz hani hem müzik ya da sinemayla uğraşmamız gerekiyor otuz saat boyunca hem de aktiviteniz, spor hem de services, böyle bir sosyal hizmet...

BAŞKAN – O demin dediğin şeylerin Türkçesini de söyle kayda öyle geçsin.

ATAKAN SELAMOĞLU – Aktivite yaratıcılık ve hizmet alanlarında. Hizmette de işte köy okullarına yardım, gidip orada çalışma fiilen, herhangi yardımlar değil yani aktif çalışma, bunları zorunlu yani sosyal şeyleri de zorunlu olarak bitirmek için bir yandan da yapmamız gerekiyordu.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Kendileri ne yapacaklarına karar veriyorlardı.

ATAKAN SELAMOĞLU – Ama bu uygulanıyor birkaç yerde, kolejlerde uygulanıyor.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Amerikan sistemi bu aslında.

ATAKAN SELAMOĞLU – Amerika'da var, Avrupa'da da var. Üstün yetenek değil de en azından herkesin kendi ilgisi olduğu... Ben kendime üstün yetenekli demiyorum ama bazı konularda daha belki kabiliyetliyimdir ve onları en azından daha ilgili olduğum şeyleri daha fazla öğrenme fırsatı buldum.

BAŞKAN – Şimdi bugünlerde çok duyuyoruz bu sistemi ama bize hiç anlatan olmadı. Ben dinledikçe de ciddiye alınması gereken bir şey olduğu kanaatine vardım.

Kimi dinlemek lazım acaba?

ATAKAN SELAMOĞLU – Bence bizim TED'in müdürü Aydın Hoca var. Çağırırsanız Aydın Hoca seve seve gelir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Konuya hâkim, genel dünya uygulamalarına da hâkimdir sanıyorum.

ATAKAN SELAMOĞLU – Hatta, yine isim diyorsanız, Mustafa Üstünişk...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Birçok özel okulda uygulanıyor yani.

BAŞKAN – Tasvip ettiğiniz bir model mi?

ATAKAN SELAMOĞLU – Ben bir de Mustafa Üstünişk diyebilirim. Bizim okulda yine hoca, IB işleriyle o ilgileniyordu yani o da gene de bu konuda...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – IB aynı bir şey, IB daha yaygın.

ATAKAN SELAMOĞLU – IB çok daha yaygın.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – KES dediğiniz şey...

ATAKAN SELAMOĞLU – O KES o IB'ye dâhil.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – IB'nin içinde mi o?

ATAKAN SELAMOĞLU – Evet, bitirmek için otuzar saatlik şeyleri öngörüyor. Not almıyorsunuz ama bir günlük hazırlayarak bunu ispat ediyorsunuz, zorunluluktan yaptığınız bir şey değil zaten hani yapmanız gereken şeyler, keyifli şeyler.

BAŞKAN – Ders geçmenizle, notunuzla alakalı şeyler değil, alakası yok.

ATAKAN SELAMOĞLU – Bitirme notunu etkilemiyor aslında ama bitirmek için gerekli.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Dershaneye gidemiyor...

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Dershaneye gitmedi.

ATAKAN SELAMOĞLU – Evet, evet.

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Aslında IBM programı gayet iyi. Hiçbir şey yapamıyorsunuz muhakkak sizin gibi yetenekli olan kişilerin katılması gerekiyor ama üstünlerin programı onun da biraz daha üstüne çıkması gerekiyor.

BAŞKAN – Hocam satın alınan bir program mı?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Onun gibi bir şey. Okullar alıyor, eğitime alıyor.

BAŞKAN – Kullanım hakkını mı alıyorsunuz? Patentini mi alıyorsunuz?

ATAKAN SELAMOĞLU – Bizim okuldakini söyleyeyim isterseniz: Bizim okul bunu uyguluyor yani o sisteme giriyorsunuz IB üyesi okullarla beraber çalışıyorsunuz. Mesela, en son bitirmek için de her dersten sınava giriliyor, bu test değil tabii, test olan kısımları da belki vardır tam hatırlamıyorum ama ne bileyim kompozisyon yazma, uzun açıklama sorular şeklinde test olmayan bir sistem kesinlikle. O bitirme sınavlarını başka ülkedeki öğretmenler okuyor, oradaki sorular da bizim hocalarımıza geliyor,

yani böyle bir sistemin içine giriyorsunuz, sadece bu bitirme sınavı aşamasında kâğıt okuyucu insanlara bir ödeme... Bu sisteme sadece o aşamada ödeme yapılıyor, onun dışında herhangi bir ücreti yok ama benim hatırladığım.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Bu eğitim sırasında ayrıca da tez yazabilme...

ATAKAN SELAMOĞLU – Bir de evet hani genel olarak böyle üniversite insanların öğrendiği tez olur, uzun kompozisyon türünde şeyler ve edebî olarak sadece matematik hani yüksek eğitim o dersler alanında hem de ne bileyim daha böyle kreatif alanlarda, edebiyatta falan da daha çok okunup daha çok kültür altyapısı kazandıran şeyler...

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) - Şimdi nerede okuyorsunuz?

ATAKAN SELAMOĞLU – Ben İstanbul Teknik Üniversitesinde Gemi İnşaatı Mühendisliğinde okuyorum.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) - Denizi sevdiğinizizden mi?

ATAKAN SELAMOĞLU – Benim tek tercihim.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) - Yaptın mı gemi?

ATAKAN SELAMOĞLU – Daha üçüncü sınıf öğrencisiyim.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) - Ama denizci olmayacaksınız biliyorsunuz?

ATAKAN SELAMOĞLU – Denizci olmayacağım yani isteğe bağlı aslında çarkçı başı olabilirim ama...

BAŞKAN – Bir kayık yapmakla başlasaydın işe bari.

ATAKAN SELAMOĞLU – İşte bu sene başladık aslında projeye.

BAŞKAN – Ben bile yapıyorum kağıttan. Bir yerden başlasaydın.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Ben hayatımda hiç marangozluğu bilmem, aletleri aldım 5,5 metre yelkenli motorlu tekne yaptım, o okula gitmesi gereken biriydim ben ama bu sistem beni görmedi. Sonra kendimi ben tanıdım...

BAŞKAN – Bir gün de ben “Sistem” diyoruz ya Hocam, herkes ne demek istiyor? Yani ben sistem derken ne demek istiyorum, o... Çünkü konuşuyoruz “Beni harcadı sistem.” diyor Sayın Vekilim, çok doğru bir şey ama kim bu sistem. Yani nefes alır verir mi? Canlı bir yaratık mı?

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Canlı, canlı...

BAŞKAN – Nedir bu sistem? Bir kayıtlara geçmemiz lazım. Nedir bu mekanizma mıdır, işleyiş midir, devletin modeli midir? Nedir bu yani...

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Mevcut Millî Eğitim modeli.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ama o değişiyor, model sürekli değişiyor, zihniyet değişiyor.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Bürokrasi...

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Devletin kendini koruduğu bir model.

BAŞKAN – Bakın, şu masada bile beş tane farklı düşünce. “Bürokrasi” diyor.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Bürokrasi değil, Millî Eğitim modeli. Millî eğitimde yeteneklerin tespiti konusunda verimli bir çalışma yok.

BAŞKAN – Sistem derken neyi kastediyorsunuz Hocam?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ YRD. DOÇ. DR. SERAP EMİR – Bürokratik engellerle dolu.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Eğitimin yapısı, yapısal özellikleri artı okul sistemi yani o ilkokulun, ortaokulun geçiş sistemleri, sınav sistemleri, bir okuldan bir okula nasıl geçiliyor, kaç tür okul var artı...

BAŞKAN – Hocam Millî Eğitimin beyni var mı? Yani kurgusunu yaptığı, bu bizim dert ettiklerimizi dert eden, kendi kademe atlatıp yani bordro ve kariyer merakından başka bunları merak eden kaç kişi buluruz orada? Sistem deyince netleştirilim. Bu memuriyet, bu kademe ve kariyer planlaması içinde olmaz. Yani çok iyi malzemelerle çok kötü bir aşçıyla ürün çıkaramayız.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Beyni değil de ruhu yok galiba, ruhunu kaybetmiş.

BAŞKAN – Ama o ruhu değiştirmek için ne yapmamız lazım? Mesela, benim net bir şeyim var, özellikle 50 bine yakın okul var diyelim yani lise, ilkokul yazan. 50 bin tane okul müdürü var, bunun içinden kaç tane o okulu yönetebilecek insan bulabiliriz? Yahut da kaç tane hiç bu özellikte insan... Peki, yok bu adamın özelliği. Ne yaparız? Yapabileceğiniz hiçbir şey yok. Peki, öbürkü de fevkalade bir adam, üretiyor da üretiyor... Peki, ne yapacağız? Bir şey yapamıyor muyuz? Hayır yapamıyoruz.

Şimdi, kötüye bir şey yapamıyorsun, iyiye bir şey yapamıyorsun. Kötüye ve iyiye bir şey yapamadığın zaman neyi geliştirebilirsin?

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Hocam, sistem budur.

BAŞKAN – Bu mudur sistem?

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Evet, sistem engelliyor.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) - Sayın Başkanım, bakın ben okul müdürlüğü yaptım, müracaat ettim, birçok müracaat vardı, Millî Eğitim Bakanlığına beni çağırdılar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, daire başkanlarından oluşan bir heyet beni mülakata tabi tuttu, bana sorular sordu. Eğitimle ilgili, eğitim yönetimiyle ilgili ve ben o sınavdan sonra Çanakkale Lapseki Lisesi Müdürü oldum. Şimdi hiç böyle bir sınav yok. Siz birinin müdür olmasını istiyorsanız Bakana diyorsunuz ki “Lapseki Lisesine şu müdür olsun.” o müdür oluyor.

BAŞKAN – Çok yazık ama, gerçekten yazık.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) - Ne konuşmasına bakılıyor...

BAŞKAN – Sistem buysa bunu tartışmamız lazım.

Buyurun.

MEHMET EMREHAN HALICI (Ankara) – Sevgili Başkanım çok yararlı şeyler yapıyorsunuz, biz zaman zaman kendi toplantılarımızda bir kavram ortaya atarız buna çok kısa, üç kelimeyle bazen kısa bir cümleyle açıklarız. Sistem sorusunu sorarken hani gene bizi tetiklediniz, bence sistem kuralları, mekanizmaları, bunu uygulayan ve denetleyen kişiler ve otomasyon. Bir sistem değişsin dediğimiz zaman tamamı değişsin değil. Bunun bir tanesinde, bir parçasını bile değiştirmek istediğimiz zaman bu sistem değişsin. “Sistemden memnun değiliz.” derken bence bu kastediliyor.

BAŞKAN – Onu değiştirin dediği zaman karşıdaki bunu anlamadığı için neyi değiştireceğini bilmiyor, bilmeyince de vazgeçiyor.

Buyurun Hocam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Bence sistem bir bütün, parçalardan oluşan bir bütün ve parçalarda birbiriyle ilişkili. Biz sistemi kullanmayı bilmiyoruz çünkü o parçalarda nerede arıza var, onu bulamadığımız için düzeltme yapmıyoruz, sistemi toptan yok ediyoruz. Hâlbuki analiz edip... Analiz maalesef hiç işlemiyor, iyi ya da kötü ama niye iyi, niye kötüyü araştırmıyoruz.

BAŞKAN – Kim araştırmıyor?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – İnsanlar araştırmıyor.

BAŞKAN – Hangi insanlar Hocam?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Yetişmiş bütün halkımız, hatta bazen profesörlerimiz, hepsi...

BAŞKAN – Profesörlerimiz...

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Tabii herkes. Her profesör eleştirel düşünemiyor. Arızayı analiz edip, bulup sistemi doğru işleteceğiz. Biz hemen yok ediyoruz.

BAŞKAN – Niye Hocam, yok ediyoruz?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Bulmuyor, analiz etmiyoruz.

BAŞKAN – Yani bunları gerçekten açmak lazım, ki neyi değiştireceğini bilsin yani ben öneriyorum şimdi: 50 bin tane okul yöneticisi arkadaşım, öğretmenlikten böyle bir talebi varsa çok doğaldır, bir elemeye girer, -aynı dediği gibi- bir mülakatı olur, bir ortak jürisi olur, girer ama 675’den kopar. Şimdi 5 milyar mı alıyor diyelim, 7,5 milyar alsın çünkü devamlılığı iş garantisinden daha göreceli bir hâle geliyor. Okulu yönetebildiği kadar dursun çünkü okulu iyi yönetenden hiç kimse vazgeçmez, kimse çocuğundan vazgeçmeyeceği için vazgeçmez.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Vazgeçsin, daha üstün bir yere atansın başarılıysa, başarısızsa alınsın.

BAŞKAN – Alınsın gibi, bir ara kademe olsun. Yoksa adam oraya geliyor... Ben Anadolu’da emin olun -bunların hiçbirini ezbere konuşmuyorum- gidip yaşadım okullarda. Onlar benim kim olduğumu hiç bilmiyorlardı. Hatta çantamla birlikte beni kapıya koyan okul müdürleri oldu, ben bir veli olarak gittim, bırakın bir okul teslim etmeyi yani iki koyununu teslim etmezsiniz.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Kesinlikle...

BAŞKAN – İşte... Peki, “Ne yapabiliriz?” sorusunu, “Ne yapmalıyız?” sorusunun cevabını söylemediğimiz, korktuğumuz, ürktüğümüz... Siyaset korkar, siyasete suç bulmayın yani siyaset bunları konuşmaktan korkar. Bedeli ağırdır ama bunu akademisyenler

konusmalı, bunu basın konuşmalı. Kötüden vazgeçemediğimiz süre içinde iyiyi geliştirmemiz bir kere mümkün değil. Peki, çöpe mi atacağız kötüyü? Hayır, onun da mutlaka iyi olduğu bir yer vardır. Sistem burada iyisiyle kötüsünü ayırabiliyor mu?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL – Ayırmayı bilmemiz lazım iyi işletebilmek için?

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Sayın Başkanım, bakın siyaset kurumu bu işe karıştığı zaman zaten bozuyor. Türkiye’de okul müdürü olmak için önce müdür yardımcısı olmanız lazım önce. Müdür yardımcılarında sınava girilir, bu sınavı kazananlar müdür olma yeteneğine sahip olur idi Millî Eğitim Bakanlığında. Millî Eğitim müdürü olmak için, yani o ilde 15 bin öğretmen mi var, 15 bin potansiyel müdür yoktur, o ilde kaç tane müdür yardımcısı veyahut da başka yerde müdür yardımcısı varsa sadece onlar sınava girerler, siyaset o kazananlar içerisinde tercih ettiğini alırdı. Ancak mevcut Hükümetimiz döneminde bunu iptal ettiler...

BAŞKAN – Hangi tarihte iptal edildi Hocam bu?

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – 2004’ten itibaren...

BAŞKAN – Peki, ondan önce yaşanan bir dönem vardı...

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – O zaman getirildi bu.

BAŞKAN – Rahmetli Ecevit’in dönemi, belki siz de vardınız, hatırlıyor musunuz?

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – O dönem getirildi bu kural.

BAŞKAN – Atama yapamadığı için her taraf vekâletle çalışan yöneticilerle doldu. Bir felç olmuştu sistem. Peki, niye o dönemi yaşadık? Ben hatırlıyorum o dönemi. Yani rahmetlinin nasıl bir serzenişte bulunduğunu, “İyi adam çalıştıramıyorum.” diyordu, iyiyi de vekâletle alıp geliyordu. Orası nasıldı? Orada çalışan sistem nasıldı?

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Orada atanmış olan Millî Eğitimde görevli şube müdürü diyelim, bir yerde sekiz yıldır, on yıldır aynı görevde. Bunların görev yerlerini değiştirmek istediler aynı yerde diye.

BAŞKAN – Tamam.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Böyle bir, tabii muhalefet de mesela MHP’li, MHP yanlısı idi diyelim çoğunluğu feryat ettiler “Vay, DSP işte MHP’ye şunu yapıyor, bunu yapıyor.” gibi. Aslında bu, eğitimde kalitenin artması için, aynı yerde verimliliği artık bitmiş, yapacak bir şeyi kalmamış... Okul müdürleri böyledir; bir yerde üç yıl, dört yıl çalışsınız, beşinci yıl ekşiği göremezsiniz, artık kanıksarsınız onu ama yeni bir yere gittiğinizde her şey gözünüze batar, ekşiği görürsünüz, sonuçta da -üç yıl, dört yıl sonra- “Bunu ben yaptım.” dersiniz, “Şu laboratuvarı ben kurdurdum.” Artık kendiniz, yaptığınız bir şeyi somut olarak görmeye başlarsınız. Beş yıl sonra göremezsiniz. Bunun bir yerinin değiştirilmesi lazım. O dönemde bu kadrolar götürüldü ama böyle bir kural getirildi şimdiki KPSS gibi. Biz bunu düzgün işletemiyoruz yani matematik öğretmenine İngilizce soruyoruz, edebiyat soruyoruz, sosyal soruyoruz, o branştaki en iyi matematikçiyi seçip öğretmen alamıyoruz. Neden matematik alan sorusu sormuyoruz? Sormuyoruz ama siyasetçi, her gelene bu sefer biz diyoruz ki: “Valahi, KPSS puanını alman lazım, puanının yüksek olması lazım, bizim yapacağımız bir şey yok.” gibi siyasete...

BAŞKAN – Yani kendimizi koruyorduk.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Koruyoruz.

BAŞKAN – Şimdi yok o.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Var.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Ancak biz bunu düzeltsek, alandan sınavlar yapılsa en iyi öğretmenler göreve getirilmiş olur. Dolayısıyla, okula, üniversiteye önem verilir; üniversiteyi bitirdikten sonra KPSS kurslarına gitmek zorunda kalmaz insanlar. Şu an sistem maalesef bu.

BAŞKAN – Siz “Var.” dediniz Hocam, öyle bir şey...

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Tabii ki vardır. Yani şimdi sınava giriyor, iki üstten, iki alttan alınıyor, öbürünü almıyor. Niye almıyorsunuz?

BAŞKAN – Hangi sini?

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Burada her sistemde var yani ben genel olarak söylüyorum, sistemlerde var, sınav sistemlerinde var, memur almada var, öğretmen atamada...

BAŞKAN – “İki üstten, iki alttan almak.” ne demek Sayın Vekilim?

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Şimdi, sınava giriliyor ya, belli bir dizayn yapılıyor; orada, sınavda 67 puan almışsınız veya 80 puan almışsınız, puan sıralamasına göre alınıyor. Şimdi adamın torpili olduğu zaman veya Hocamın da belirttiği gibi kayırma olduğu zaman, bakıyor iki yukarıdan alınmış, iki de aşağıdan. Ortadakini niye almıyorsunuz? 64 ortada kalıyor.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Alamaz.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Yok, alamaz.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Yok, alıyor, şimdi alıyor. Biraz önce bana bir belge geldi. Ben getirip göstereyim size.

TÜLAY SELAMOĞLU (Ankara) – Branşlarla ilgili alımlarda olabilir mesela sosyal bilgilerde...

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Örnek veriyorum, adam elektrik mühendisidir, şimdi işe alınacak, sınava girmiş, 67 nokta bilmem kaçını almış, 64' ünü almış, 62' yi almış ama 67' yi almamış. İşte mülakata girmiş.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Mülakatta olur.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Ben şunu söyleyeyim, yani sistem açısından şunu söylüyorum: Mülakata zaten itiraz edemiyorsunuz. Onun taahhüdü nedir? Biz bilim adamlarına değer vermiyoruz. Bence sistem burada tıkanmış. Eğer biz bilim adamlarına, düşünülere değer verirsek, bizim şu anda konuştuklarımızı çözmek daha kolay olur. Biz bunu yaparsak... Bu bürokrasi nereden gelmiş? Zembille gökyüzünden gelmemiştir ki. Mutlaka herkesin bir eksiği vardır. Biz eksikleri tamamlamıyoruz. Eksikleri tamamlamaktan çok dillendiriyoruz ve sonra ürküyor herkes.

BAŞKAN – Güzel. “Eksikleri tamamlamaktan çok, dillendiriyoruz.”

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Evet, dillendiriyoruz.

BAŞKAN - Bunlar da çözüme götürmüyor bizi.

HÜSAMETTİN ZENDERLİOĞLU (Bitlis) – Götürmüyor. Korkuyor adam, ne yapsın? Şimdi diyelim ki bir yasa çıkartıyoruz -şimdi Hocam söyledi- yönetmeliklerle idare ediliyor, genelgelerle idare ediliyor. Bakın, genelgelerin olduğu yerde hukuk işlemiyor. Şimdi adam iki satır yazı yazıyor üstüne veya altına “Şunu şöyle yapacaksın.” diyor. Orada “Hukuka bakın, ya kardeşim, bu hukuka aykırıdır.” Dinlemiyor. “Ben genelge gönderdim.” Bitti. Yani orada hukukla...

Fakat revize edilmiyor, oradaki sorulara cevap olmuyor. Olmayınca, işte hepimizin yakındığı şey, bürokrasidir. Hepimiz o merhalelerden, o aşamalardan geçmiş insanlarız yani biliyoruz, kendimizi biliyoruz ama kendimizi anlatamıyoruz birbirimize. Yani sorun o.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Soru var mı arkadaşlar hocalarımıza? Yok.

Buyurun Hocam.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL - Biraz önce gayet güzel bir şey söylediniz, sözleşmeli öğretmen.

Bu işte, işini yapmazsa “Görevimi kaybederim.” kuşkusunu getirebilir, belki en iyisi bu. İdealist olması lazım bu alanda çalışacak öğretmenin, yetenekli olması lazım ve iyi bir rehber olması lazım. İlla ki hele ilköğretim düzeyinde çok üstün zekâlı bir öğretmen gerekmiyor; stratejileri bilecek, nasıl yönlendirecek, nasıl rehberlik yapacak öğrenciye, o çok çok önemli ama tabii, daha üst düzeylerde zekâ daha da önem kazanıyor. Bence o dediğiniz gibi, o sistem içinde işlemeyenleri elimine etmediğimiz için sistem işlemiyor. Ne kadar iyi seçsek de gün gelip yapmazsa görevini, onu da eleyemiyorsak o zaman sistem yine işlemeyecek.

BAŞKAN – İşte Hocam, bu “referans” denilen müesseseyi yok etmeyince orada da çok iyi sözleşmeli olarak aldın, iktidarlar değişti... Yani çocukları paramparça edip sokağa... Yani o kadar iki ucu... Konuşmamız lazım onu, tartışmadan da bu şey değil, mutlaka ortak değerlerde eleyecek bir sistem olması lazım.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL -Olması gerekiyor, elesin, ödüllendirsin.

BAŞKAN – Aksi takdirde, evin en çirkin kızını, ablasını gösterip gelin yapabilirler.

Hocam, yemeğe gideceğiz.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Denetim de lazım.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÜMİT DAVASLIGİL - Denetim de tabii ki objektif bir denetim.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Denetim mekanizması lazım.

BAŞKAN – Ben Komisyonu birkaç satırla kapatayım: Bugün iki değerli hocamızı dinledik. Akademi ve bir uygulama alanı olan Beyazıt Uygulama Okulundan örneklerle bahsettik. Hocalarımız bize, eksik gördükleri konularla ilgili daha önce hem YÖK'e hem Millî Eğitim Bakanlığına ayrı ayrı yazılar yazdıklarını, sonuçlarını belediklerini söylediler. Biz de kendilerinden o tarihleri ve Bakanlığın duyarlılığını görmek açısından örneklerini istedik.

Davasılığıl Hocamız bize model olarak bir model önermesinde bulundu. Diğer tarafta Serap Hocamız da eğitim programları ve sistemin içindeki bu programın nasıl işlediğiyle ilgili ya da işleyeceğiyle ilgili paylaşımlarda bulundu. Eksik bir şey söylüyorsam tamamlayın.

Kendilerine çok çok teşekkür ediyoruz.

Ben programı kapatıyorum, sağ olun.

Kapanma Saati: 14.38